

betu. Daudzās rubņņeģības sarīs leelākā staitā strahdaja seeweetes neta wiħreešči. Amerikas 25 walšiju kokuwilnas fabrikās 1850. gadā strahdaja 62,661 seeweete un tita 32,295 wiħreešči; 1860. gadā — 75,169 seeweetes un 46,886 wiħreešči.

Seku manufaktūrā seeweeshču staitis bija trihs reis leelaks par wiħreešču staitu. Ēapat wilnas un papira fabrikās, pee graħmatu feseħanas, pee tipografijas un awišču darbeem seeweetes leelā mehŗā peedalijs; pee sħub- fēħanas darbeem wiħs winas weidās seeweetes peedalijs wairat nekā jeb kurā žitā ruħņņeģības sarā. Weenā ween wiħreešču un beħnu ušwalku pagataiwotawā 1850. gadā seeweeshču staitis bija 61,500, lameħr wiħreešču tita 35,701.

Neštatot uš to, la darba tirgus tā bija pahŗpildits ar seeweetem, winu stahwolkli sameŗā weħl wareja fault par panesamu. Bet tas tuhlin palita sħittats, tad 1853. gadā tita dšihwē eewēša Eliasa Ħoi (Hove) 1846. g. iģudrotā sħuj- mašīna. Raħdā mehŗā uš sħuweju-seeweeshču sħitteti un winu darba algam ošpogotojas sħujmašīnas leetošāna, kura weena pate stahjās feseħu seeweeshču darba weetā, war redset no seħofšānam sħinam. 1862. gadā laħdā Ņu- Ħorkas fabrika, kur leetojot 400 mašīnas, iģatawoja ne- betas laika ap 10,000 kreħsus, — tita uš darba algam ee- taupiti 240,000 dolari. Tani pat gadā, patejotoes sħuj- mašīnas leetošānai, ŅuĦorkā uš darba algam tita etaupiti: wiħreešču un beħnu ušwalku rašofšānā 7,500,000 dolari, Ħepuru iģatawotawā 462,500 dolari un preešħkreħsu darbnjās — 833,750 dolari. Mehħinot, la weena sħujmašīna eeneem seħu seeweeshču darba weetu, iħradās, la minete etaupijumi iħdariti uš 75,290 se- weeshču rehħina, kuras palisħušas beħ darba. Pee wiħa ta weħl peewenojas braħtu fara seħas. Dauds seeweetem uš fara lauka tita noštati apgahdneeki, aš laħda eemeša tās bija peepreest pasħas seħ sagahdat ušuru. Tani laika ŅuĦorkā 20,000 seeweetes atradās pastahwigā žibnā ar truhumu un badu. — Bostonā 1868. gadā bija 20,000 strahdneezes, kuras dšihwoja pusbādā: no winām 8000 dabuļa 20—25 ženti par deenu, pahŗjās 12,000 strah- dneezes ne wairat par 50 Ħenteem deenā.

Leeta tā newareja palist, seeweetes stahwolkli wajadsēja ušlabot. Tita spreesiš, la preešħ seeweetem ja- ativer ļauni darba arodī. Wիրginijis Penni 1868. gadā par sħo leetu raštija tā: „Sħmahēet 10,000 seeweetes par pulstenu taštatajā, 10,000 par birstu taštatajā un 10,000 pee- weenojeet pee diafoniju staitā; laħdu tuhštoti eeweetojeet telegrafu stajās, weenu tuhštoti raħdeet par šolotajām tehniskās stolas, otru tuhštoti Ŧagatawojeet preešħ labako graħmatu preešħa lašħanas strahdneeku laħrtai u. t. t. un nelaimigās sħuwejās wairē nebuħš.“ Dašās rakstnezes, la Ħ. Hamilton un Katrina Kol, pageħreja, lai seeweetem tittu pašneegta taħda pat iģalħtiba, la wiħ- reešħeem, tā la winas waretu eneem taħdās pat weetas un dabut taħdās pat algas, la wiħreešči.

Taħda bija darħības programa preešħ seeweeshču stahwolkli ušlabošānas. Darħiba eesħlās. Kūpera insituts bija pirmais, kas usħeħmās seeweetem pašneegē arodneezistu iģalħ- tibu. Sħe šolneezem iħmahja sħimeħšanu, fotografeħšanas mašħin, grawešħanu un stenografiju jeb aħtrakħtišānu. Insituts iģadus ištaišħ wairat la 400 audħetāu. Insitu- tū tā wiħas telpas greħnas un eħrtas, wina eeriħkota bibli- teta, kurā atradās 28,000 seħjumi graħmatu, 189 sħur- nati un 393 awiħes, la eesħšemes, tā aħrlemju.

Dauds plašħalā mehŗā sħo ušdeuwumu usħeħmuseš „Ħaunu seeweeshču krištigā saħeēdriħa“, kura dibināta Ņu-

Ħorkā; wina eeriħkotas nodatas gandrīš katrā Amerikas pilšeħtā. Beēdriħa sariħto kuruš, kur seeweetes par welti war eemahjitees tirdšneezistās sħinasħanas, graħmatwešħanu un riħofšānos ar rakstamo mašħinu. Ar sewišħu biroju widuribu deħl weetas usħeħšēħanas meitam un wiħpahŗ seeweeshču roħdarbu pahŗošħanas, beēdriħa sħipri ruhpejās par strahdneeshču materiālā stahwolkli ušlabošānu. 1887. g. beēdriħas laħdaribu iħleetoja 5000 strahdneezes un winaš mahjības eesħahdeš atradās 965 šolneezes. Ēapat darbojās ari beēdriħas nodatas.

Bet sħahdā žetā palihħšibu wareja sħeegē tita neēģ- gatai dātai seeweeshču, leelatais daudšums palita beħ pa- lihħšības un winu stahwolkli ušlabošānai wajadsēja meħet žitu žetu. Sħo ušdeuwumu usħeħmās daudš žitas beēdriħ- bas, kuras tita dibinātas pa wiħam malu malam, tā la tagad Amerikas strahdneeshču dšihwē naw gandrīš ne weenas prašħas, preešħ kuras apmeētinašānas nepastah- wetu iħpašās beēdriħas. Tā peemeħram ŅuĦorkā 1868. g. dibināta beēdriħa „Working-Woman's Protective Union“ seħ par mehŗi sħrauduse „ašfargat seeweetes no apmah- nišānas un wabršinašānas no beħsaunigu saimneeku pušes u. t. t. Žil seħmiga biħuse sħihs beēdriħas darħiba, war spreet no tam, la 25 gadu laika wina winneħuse wairat la 12,000 praħwas par 41,000 dolareem, kuras wina strahdneeshču wahŗdā žehħuse pret darba dewejeem, kuri wahŗšinajusi sħradneezes un nešħmahjusi algas. Beēdriħa mineta laimeta palihħšibu sħeeguse wairat neta 300,000 seeweetem. Otra beēdriħa, dibināta Bostonā seħ nosauktuma „Woman's Educational and Industrial Union“, tāpat puħlas peēšħit strahdneezem nešħmahātās algas un beħ tam weħl gabdā lai strahdneezes nešħtu peewiltas un pawestās uš neħteem.

Taħtal beēdriħa usħeħē weetas, nem strahdneeshču rašofšumūs komištjas iħpahŗošħānā, pašneēš strahdneezem par merenām Ħenam eħdeenas sħanās restorārijās u. t. t. Preešħ strahdneeshču redses aplota paplašinašānas beēdriħa beēši sariħto sħinatistis preešħlaħsumūs un pašneēš juridistās sħinasħanas, las sħimejas uš sħarstarepo atteģjibu sħarj saimneeku un strahdneezu, uš iħres weetas liħgumeem, uš peēderuma teesħbam u. t. t. Ar taħdeem pat mehħeem un nolusħeem strahdā seeweeshču stahs iħħil- tagā, kur beħ tam weħl eeriħkots fonsds, kur strahdneezes truhuma gadijumā war nauhu ašħeemtees.

Žilweta sħarigatā prašħa peħj usħuras ir dšihwolkli. Žħatra žilweta budšēētā iħdeuwumi par dšihwolkli eneem eeweħrojānu weetu, sewišħi leelā pilšeħtā, kur laudis žeti kopā sašpeest uš nelela sēmes gabala. Bet sħe iħdeuwumi wiģreħtal saħuħtami strahdneeeem, sewišħi leelakās žentros, kur neit ween dšihwolkli dahŗģi, bet ari usħuras liħħeħi un pee tam darba algas sħipri masas. Strahdneeku dših- wolkli wiħpahŗ leelakās žentros sħiti un weħelbat laitiģi.

Lai sħini sħina apmeētinātu darba seeweetes, tad Ame- rikā atal dibinātas beēdriħas, la peemeħram „Helping Hand“, „Girls Friendly Society“ un ļaunu mineta „Woman's Christian Association“ u. t. t. Winas buħwē un uħur sewišħas mahjās, kur darba seeweete par mehŗenu maħu war dabut labu dšihwolkli. Sħis mahjās naw sħittatas par Ħropas weēħinām. Ħutamištatas plašħas ar labu galu un daudš Ħaħinas, labi mehħeletas un apgahdšas ar wiħam wajadšħam; tāpat plašħas un labi eeriħkotas weešu ištabas, bibliotetas un lašamas saħles. Pee laħtas eesħa- deš eeriħkotas wirtis un drehħju mašħatawas. Kopā ar dšihwolkli war dabut ari eħdeenus.

Par 3—5½ dolareem neħē seeweete war dabut labu ušuru un staitu dšihwolkli ar apħurinašānu, apģaħmo-

šānu un drehħju mašħatānu, pee lam tai teesħbas iħ- leetot weešu ištabu, bibliotetu un lašamo saħli. Wairat nekā puše no eesħašħu apdšħiwotajām tomehŗ maħā ne wairat la 3—4 dolari pa neħeku. Tā la strahdneezes pelna Ħauremhŗā 5 dolarus pa neħeku“, tad daudšām taħdē ee- šħeħjams samakšat par dšihwolkli un ušuru un ari apmeē- rinat žitas prašħas.

Taħdās beēdriħu mahjās Bostonā ween pastahw seħšas, pee lam diwas, eeriħkotas preešħ 300 seeweetem, peēer minetai „Ħaunu seeweeshču krištigā beēdriħa“. Lai labums buħtu leelaks, laħdu atnes sħahdās, gandrīš katrā pilšeħtā eeriħkotas eesħahdeš, tad pee winām eeriħkotas sħolas, kur par neēģigu maħu pašneēš daħħadās amateeristās sħinasħanas un tāpat ari iħpašči weetu apgahdāšānas biroji. Beħ tam weħl pastahw komištija „Travelers Aid“, kuras ušdeuwums ir, saģahdit ar lugeem atbrauħušās sħešħineezes, nowest tās beēdriħas mahjā, pašneegē winām wajadšħas sħinas preešħ taħtal seħofšānos waj ari apgahdat weetu. Sħim eesħahdem weħl ir tas labums, la winaš eeadħina saħeēdriħas idejas. Eesħahdem lab- darības elementi glusiħ sħešħi, winaš dibinas weenigi uš saħeēdriħeem pamateem, tā la ar weenteeem sħeħeem teel saħneegis tās, las weenam par sewi nebuħtu nekad ee- šħeħjams.

Uš taħdeem pat saħeēdriħas pamateem dibinātas žitas eesħahdeš, kuras peħdejā laika Amerikā sħipri attihħtas. Tās ir beēdriħas maģasinas, kuras nem ļaunu beēdra rašof- sumūs iħpahŗdot komištjā, nemot par to 10% atliħħšības. Dešmit gadu laika taħdās maģasinas eeriħkotas wairat nekā 40 daħħadās pilšeħtās. Wiħas sħihs maģasinas gada laika eneem wairat miħj. dolaru.

Tad weħl pastahw daħħadās strahdneeku beēdriħas „Trades Unions“, kuras ištaitās pa wišu walsti. Daudšas no winām seħ par mehŗi sħraudušās „weenadas algas par weenadu darbu.“ Daħħās weetas strahdneezem iħ- dewees organišet iħpašħus ruhņņeģības usħeħmumus, laħdās peemeħram ir kreħla fabrikas ŅuĦorkā un Baltimore, seħ fabrika Little Fallsā, ŅuĦorkas walsti u. t. t. iħħiltagā taħdās seeweetes, kuras bija atstātas no fabrikas beħ ne- atkautas peedališānās pee laħda strahdneeku gaħeena, sa- laħja 400 dolarus leelu kapitalu un dibināja pašħas ļaunu ušwalku fabriku. Ħadriħai bija labas selmes, wē dewinem mehħešħeem winas apģrosħā atradās ļaun 36,000 dolari.

Tā tad, la reħsams, ari sħai sħai Amerikaneetes pah- ratas un laimigatas par Ħropeteem. (Turpmal weħl.)

*) Wibejā darba alga strahdneezem Amerikas 22 pilšeħtās ir sħahda:

Riħħmondā	3 dolari 93 ženti.
Atlantē	4 " 05 "
Baltimere	4 " 18 "
Ħħar Ħoni	4 " 22 "
Bafalā	4 " 27 "
Ņu-Deleānā	4 " 31 "
Luisvilā	4 " 51 "
Ħinčinnā	4 " 59 "
Ņimħolā	4 " 63 "
Indiano oliģā	4 " 67 "
Somone	4 " 99 "
ŅuĦorkā	5 " 10 "
Sm. Luise	5 " 19 "
Ħiladēlfiģā	5 " 34 "
Ħromidēnģi	5 " 51 "
Bostonā	5 " 64 "
Ħħiltagā	5 " 74 "
Bratlēnā	5 " 76 "
Sm. Polē	6 " 02 "
Sm. Ħomā	6 " 11 "
Sm. Ħranģiģā	6 " 91 "

Ħauremhŗā 5 dolari 24 ženti.

uš dšihwi nenometas. Rowgorodas semneeku bankas nodata pate par to dabujuse pahŗleģinātees. La norahħija wai- rateem aiģģahjeem, kuzi bija atmahħušči peħj „sprawlā“, gribedami sħinat, kur sēme buħtu dabujama pirkē, uš diweem nowadeem Demjanškas aprinki, kuzi pahŗģahħušči bankas iħpaħumā un bija pahŗdojami sēme toti laħeem noģoģju- meem, beħ neweens no wineem tur neaiģģahja dšihwot.

Bet ja es sħarj Kreewu semneekem ari nešħtu pama- nijs dšihħānos, sēmi waldit peħj Walteesču parauga, tad taħtišū pamanija žitu laħdu parahħdibu, kurai gan laisam par eemeštu buħš aiģģahjeju eesħalās uš weetejeem eesħħ- wotajēm; te iħsumā uš sħo parahħibu norahħdšihu: Ap to laiku, tad es atradās Rowgorodā beenesā, ne weentrei ween bankas nodatā eeadās semneeki, kuzi griģeja sēmi pirkē saħeēdriħi (товарносчетовъ), lameħr iħħleniba sēmi mehħba pirkē wiħa saħšħa. Uš maneem ļautajumeem, lamdeħt tee iħweħjeħušees tašni sħahdu un ne žitadu sēmes pirkšānās formu, dabuju sħirdet daħħadās atħlides, beħ wiħwairat tee iħħaidroja, la, ja sadalot sēmi atsewišħšōs gabalōš un pirkšānās atā sħalki apħadot, žil iħpašči Ħaħram beēdam sēmes peenahħas, sħeem ešot droħšāli peē- list darba iħweħš sēmes noħakā eesħħašħānā. Uš bi Ħaħra dšieeta atmaħu neweentā neħiħšit leetot. Ħar ļaun buħt, la sħahda pahŗleģiħta teem wadūšē reħēer Walteesču atģģahjeju sēmi usħarģahjeju uš laħdeem pat atģģahjeem sēmes gabāteem. Naw ari gandrīš netaģ nomonōšas, la aiģģahjeji uš weetejeem eesħħiwotajēm buħtu atģģahjeju laħdu eesħħiwotajēm sħimeem pahŗlabošānās sħinā. Bet tas naw neladās bħiħnumūs, ja eeweħro to, žil maģ sēmes weħl eesħħadās un žil sħittōš materielōš apstahħōš sħimbrīšħam weħl atradās leelākā dāta bankas leenetaju. Weetejās Kreewu semneeks sħahdam aiģģahjeju „nabagam“ fargasees taut la iħħħħet (peem. naubas sħinā), neluħtoje- tees uš to, la tas no sħi pašħa „nabaga“ daudš to mahjās un la wina (aiģģahjeja) saimneezība deenu no deenas eko- nomiski attihħās; sħahdu peemeħru waretu peewest toti daudš. Žiti weena aiģģahjeju nomēte, kuzi es ari tiku apstahħiģi, atradās pīnigt seħošā sħahwolkli un bija labi eeriħkota: lauki saħraħtiģi eedaliģi, eeweša pareļa seħšlautu sħimeem ar sħħarības seħšħanu un aiģģahjeji riħtojas ar tee- lajeem arħteem, plauģ, kur un weħiģamām mašħinām, rašħa bija teļģam, deesgan daudš labas sħaģas ļopu, ar wahŗdu: wiħa mahju eedšħiwe teģģmaja no pahŗtiģības. Lamdeħt tad ari weetejeē Kreewu semneeki iģģi, netiģģi no- ļaħtoģušees sħahdōš ļaunlaiku bħiħnumūs un pahŗleģina- jušees par labajēm panahħumeem winu leetošānā, beħ- dšot deenas pee atmahħušħeem ļaimineem peħj padoma, la sħahdi ļaunlaiku sēmtopības riħki labat buħtu leetojami un

laħdejadi sēme labat buħtu apstahħajama. Un žil rakst- riģi atēħloģās uš sħeħeēes weļģaģu sēmtopjeem ļaunlaiku sēmtopības riħku patiħlamais eesħalās! Wini nopuħlejās peħtiđami, las weenu waj otru sēmtopības riħku, waj ma- šħinu iģudrojās, kur sħahdi iģudroģumi pirkē u. t. t., lai pee iħweħibas ari taħdās pašħas waretu eegahdētes. Raħdā nupat minetas nomētes ļaimina sħahdā ari ļaun saħl parahħdtees pa leelajām arħlam un plauģamām mašħi- nai, kuras pirktas Ħurjewā (Verbatā), Rewelē waj žitas pilšeħtās, t. t. taħdās weetas, kur aiģģahjeji sħarus sēmtopības riħkus mehħš pašlleet. Bet pee Rowgorodas gubernaš waldeš, kura atweħruģē daħħadu sēmtopības riħku pahŗdo- šħanu sēmi wiħai atweģģinošħeem noģaiģumeem, neweens no Kreewu semneekem ar ļawām wajadšħam negresēās.

Un ļadomā, la ari žiti weetejeē sēmeeki eesħlās darit paħal sħeem peħdejeem, tihħiģi atħħeris, la wina leelissās puħles pamāsam atmahħajās, ļaut ari tagad weħl naw re- dšami nelahdi panahħajam.

Tē nebuħtu neweeta peeminet, la pate semneeku banka sħo leetu nowiģģinaja. Tāt laika, tad banka ļawu darħibu Rowgorodas gubernaš eesħlā, patejotoes tur pahŗlabošāni leelā sēmes waldišħanas formā, aiģģewumu iħħalģħana u. t. t. 125 rubli uš uš dweħšeles tita ari no- ļaħta (iħħerota) preešħ sēmes piħģeem aiģģahjeem.

Ja ari ar 600 rubleem aiģģahjeem, eeweħroģot kures- nes leħiģ sēmes ļeens, bħi eesħħjams reģuģt 20—25 beħerina leelu ne-eesħħadās ļeens gadalu, tad tomehŗ 125 rubli uš wiħreešħa dweħšeles, kuru Ħauremhŗā nemot maģat par trim uš aiģģahjeju Ħimēnes (beħ daħħā peħj sħaita deesgan leelā aiģģahjeju Ħimēnē beħ pašħa saimneeka naw wairat neweenas wiħreešħa dweħšeles), piħģejam wina deesgan greħtajōš apstahħōš maģ ween to wareja liħħet. Lai sħeħtu nomakšat iħħħħumu, winām wajadsēja waj nu iħħeret peħdejos rubtus, kuras bija eesħħmīs dšim- tenē, pahŗdodot ļawu eedšħwi un kuzi winām tagad sħe sħwešħumā iħħlās par tih dahŗģu kapitalu, la weħl nekad, waj pahŗdot toš pašħus neħadšōš mahħlopus, waj ari atliģt piħģħanu liħģi laħeemē laħteem, patešot par nomi- neeku. Semneeku agrarbankas padomei es sħahdiģu preešħ- šā 4 sēmes pirkšānās liħģumūs, kuzi ari tita atkauti. Tēe bija eesħħušees ļaun 1885. g., beħ, apħeħriģot aiģģe- wumūs peħj dweħšeku sħaita, iħħiģģa; tagad aiģģewumi iħ- doti peħj mahģam un pirkšānā ari ļaun notikuse. Ja ari 6 nomās gabi aiģģahjejam baħru par labu un pat ja preešħ Rowgorodas gubernaš leħiģas sēmes 125 rubli uš dweħšeles nebuħtu noteģģi preešħ aiģģahjejem winu liħģumūs pirmo reģi ļauriħtoģot, sħahdi gadijumi nebuħtu weentģee: tita Ħaun aiģģewumu apħeħkinu peħj dweħšeku sħaita iħħħaidroģās

peħj dešetinām iģdoto leeneģumu eeweħrojāmā daħħadiba, lai gan sēme pahŗdota par gandrīš weenadām Ħenam.

Wiħu auģģħā apħħdito iħsumā kopā ļanemot waru dot seħofšās atħlides uš man preešħa iħħteem ļautajumeem:

1) Semneeku bankas leenetaju Baltijas aiģģahjeju sēmes waldišħanas forma ir — peħj sēmeeku mahģam (подворная).

2) Leelākā dāta no teem peekopi trihs ļaunu saimneez- ģibās sħimeem, lai gan ļaun wiħ aiģģahjeji Ħenģas eeriħkot daudš ļaunu sħimeem, pee lam seħšlautu saimneez- ģibas sħimeem sħeħē galwenako ļomū, beħ pīnigt eeweša ta tita weħl Ħelaterimentalās saħeēdriħa. Preešħ pareļa ļaun un loģkopības eeneħmumu apħeħkina sħobriħd weħl truhšt wajadšħģā materiālā, eeweħroģot weħl ne-eesħħrotās aiģģahjeju saimneezības.

3) Atteģjotoes uš aiģģahjeju materiēlo sħahwolkli, ļa- sħata, la wini pīrmāģōš gādōš pateħē toti daudš sħeħla, eeriħtoģot nahħtoģnei tħrumus un piħwas, beħ wina puħles tih aħtri wiħ neatmahħajās un iģģaku laiku naw nelahdu eeneħmumu. Wiħš turpiņas pa masam: tħrumu eesħħ- dašħana weħlas toti leħni, ļopu staitis weħl maģ un eħlas ari weħl deesgan sħittas.

La aiģģahjeji uš weetejeem Kreewu eesħħiwotajēm buħtu atģģahjeju eesħħaidu sēmes waldišħanas formas sħinā naw eeweħrotēs, un newar ļaģģi, la peħdejeē Ħenģis sēmes waldišħanu eeriħkot peħj aiģģahjeju parauga, beħ sħeħeē- tees uš pahŗlaboģumu eewešħanu saimneezības sħimeem aiģģahjeju eesħħaidēs nenoleedšams un parahħdās tur, kur paħti aiģģahjeji paħħahwiģi eeriħtoģušees un tapuģģi turģģi; tomehŗ sħahdu parahħibu saħħopam toti reti un wina sħimbrīšħam ļaustlata par iħħeħmumu.

(Turpmal weħl.)

Sihħumi.

„Tumšības wara“ uš Wajnu teatra sħatu- wes. Laħħaħšis „Deatris“, las sħahdi Odeģa, sħin peħj Wajnu laħħaħteem seħofšču: 11. septembrī, deenas laika, „Keeuma Ħarka teatri“ uš ļaunās ļauģģu teatra sħatuwes tika iħħadħita L. M. Ħolģģija „Tumšības wara“. Neštato- tees uš sħeħideenas deenu un ļauno ļaiku, teatris no ap- meħħetajeem bija pahŗpildits. Sħatu ļuģal bija miħģģas seħas un ta pee sħatitajeem atšħajja dšiku un aiģģahģoģģu eesħħaidu. Peħj laħra Ħeħleena atšħarģojās leeliska apħaw- dešħana; sħatitāju seģās wareja nomānit ušbudināģumū un wina domās un Ħuħtas pa wiħa iħħadēs laiku bija weenigi eneemtas no ļuģas. Starpbrīšħōš wīsur, seeweeshču un wiħreešču sħarģā, kuzi pulģeģās koridorōš un teatra

stundu, bet vēselu nakti un nakšojā deenu libdī vēklam vakaram pēdēt un la peg pēdēšanas pēdētājus vēs neven apshdētee, bet leelā Bormsahās pagastā eedēšvotoja dala. Ahstī teesā pēdēšā ištājūšā, la Timbars miris neruū treelā, luru wiņš dabujis zaur spih-dēšānām, bet la dabutee fiteeni pašā nebijūšā nab-wigi. Teesā apshdētee astinuse par wainigem un note-fajuse: Redolu us 3 gadeem zeetumā, Schūgu, Kaleju, Kunzi un Grenetu us 2 1/2 gadeem pee spaidu darbeem, Sprudi, Knipenu, Graistū, Pīstu un Sūdi us nometi-nāšanā Sibirijā. Lhdē ar to teesā nolēmuse luhgt Keisara Maještati, lai sodu pamāšina Redolam us 6 meh-nesheem zeetuma, Schūgam, Kalejam, Kunzem un Sūdem us 8 mehnesheem zeetuma, Grenetam, Sprudem, Graistam un Pīstam us 1 gadu zeetuma un Knipenam us 1 gadu 4 mehnesheem zeetuma. Apshdētee ištājūšā, la ar spēredumu ešot meera.

Tarwaste (Wīlandes aprinki). Tarwastes draudēs mahzitājs Jurmanis ešot, tā Jgaunu awises sīno, sawās draudēs konwentam lūgīs pēdēšā, zelt ihpāschu namu pēdēšā dāschādū swebstū, jautribās wakaru un pēdēš-lāšūmu sarīstohānās, jo tagad grūbtī nakšotees tābdeem noluhkeem eegutē telpas. Mahzitaja pēdēšūstums tūzīs uņemts ar labpātēschānu. — Tajā pašā pagastā nupat swebstot pēdēšo frogu, pēz tam, tad agrak 4 frogi jau tūzēšā swebatī.

Do Arensburgas. „Postimees“ sīno, la Mon-salā un ari Sabu-salā ištājūstot seemas sehja aīš pāstā-wiga leela fa u f u m a. Ištājūschās pat atas un uhdens semnekeem ešot bīzīs jawed no tāblām weetam.

Jelgawa. Kursemes jauno general-superintendentu D. Pandu sīwīngi eeweda amatā swebstdeem, 27. septembrī Jelgawas Sv. Trihswee-nības baznijā. Pee eewēschānās nehma dalību Kursemes muischneezības pēdēšneeti, konfistorijās lozēkī, Wīdēmes generalsuperintendenta lūngs, Jelgawas pilsehtas galwa un pilsehtas waldees lozēkī, prahwīs sīwītīs mahzitaju un leelā stāitā sapulzejūšē draudē. Kad minētee lūngi ar jauno basnijas wīrsaganu bija sīwīngā gahjeenā no Kursemes muischneezības nama nonahwūschā pahpēlītājā basnijā, tita notureta deensalpošchāna, turā spredīkī fāzija prahwēstīs Dobberta lūngs no Rūmas. Tad pēz nobseēdatās pēdēschās wīspīrīs wīna ešelenge Kursemes konfistorijas pēdēschās barons Heplingis lita konfistorijas sekretarim baronam Behram nolāstī no Keisara Maještates apstiprināto eewē-schānās rāstlū un ar sīrniegem apshweezināschānās un laimes wehleschānās wābrdeem pašneēdja jauneēztajā Kursemes draudēschū wīrsaganam generalsuperintendenta selta kruhschū kruštū. Pēz tam Kursemes mahzitaju un draudēschū wābrdā-runaja Dobeles wāžu draudēs mahzitajis Dr. A. Wielen-seina lgs, pateifamees jaunajam wīrsaganam par to, la tas grūbto amatu peenehmīs, un apsolidams wīnam mah-zitaju un draudēschū uštīzību un palāwstību. Tad wehī sawu jauno amata beedri sīweezināja Wīdēmes generalsuperin-tendents Hollmana lūngs un nowehleja wīnam bagatīs auglūs grūbtajā, bet swebstīgajā amatā. Nu gahja us al-taru jaunais, bet jau firmāis wīrsaganis un dīstī aīstūnāts runaja pee sīrds ešojuschū wābrdūs. Noturejis beigu lūng-giju, wīnš draudēt ar swebstēschānās wābrdeem atlaida. — Pawakarē bija no Kursemes muischneezības sarīklotis swebstū meelāstis ofījeleem eewēschānās dalībnekeem. (R. A.)

Do Jelgawas apkaimes mums peenahzīs ī Eilen-froga no Teodora Rosenberga lga ištājūschānās, turā tas apshdē la nepilnīgās labdu laīlū atpakaļ no mums pašneēgtās sīnas par labdu frogu aīš Jelgawas un wīna spītālīgeem ihpāschneetēm. Wīnetā froga ihpāschneētē Teo-dora Rosenberga lgs ešot pīlīngi wēstēs, tāpat froga rent-nees un tam lhdēšī krogeris un wīna pederigee ne-efot sīmi, bet gan Rosenberga lga tehws, turāch tadēhī pīlīngi no zīteem atshlītīs ar sawu seeru dshwojot frogu augsh-telpās. Teem ešot seewēschā išeja, seewēschās tehllis, ar wābrdu salot, wīni rīthojotees pawīsam atshlītā fāimneez-ībā. Wehī japeemin, la Rosenberga lgs pātis frogā ne-dshīwo un tadēhī zaur fatīfīm ar wezakeem un publiku ne-war buht spītālībās neteēschīs ištājūschās.

Do Stuhru muischās. Leela pateizība peenahās muischās ihpāschneetam E. v. Franca lgam, turāch te pa-gahjūschā gadā eerihloja wārenu seerņzu. Apshdēteem fāimnekeem tā no leelu leelās swebstības. Muischās peena fānehmejam, seerneelam M. Laze lgam, E. v. Franca lgs atwehleja peenemt peenu ari no fāimnekeem. Dāschs lābs fāimnees peena laīk fānehma pa mehneē wairal nešā 30 rbl., lāmehr agrak pat ne pusi no sīchīs sūmas newāreja eememt. Zerams, la ari tee fāimneeti, kuri wehī loptopībai nepegreēch ne mafātās wehribās, us pēdēschū eefahs ar loptopību nodarbotees. Sāimneezība bes labi wadītās loptopības naw nemās domājama. Par gadu te ištāhdā peenu par labdeem 10,000 rubkeem. Krustdehls.

Do Nīkrāzes (Wīntu pagastā). Pagahjūschā gada oktobri tita sēheēnēs pagastā stola pahwebrāja par diwlofāgu ministrijās stolu. Telpu truhstuma debī wāreja eerihlot tītāi diwās klāses, kurās lhdēšī schīm sēlmīgi strā-dāja diwī stološtaji, R. Swingewitschā un A. Waita lgi. Pagahjūschā pawafarī tita usahltī stolas nama pahrbū-wēs un pawlāschināschānās darbī, la turpinājās natgī wīsu wāfāru. Tā la pahrbūwē ištājūschā wairā, nešā eefahlumā bija aprehlīnāts, zaur to zehlās neparedsēti ī-dēwūmī, tad weetejā pagastā weetneeku pulks greešās pe-tāntās-oppajīnēschānās ministrijās ar lūhgumu debī pa-bālsā. Tagad tāntās oppajīnēschānās ministrijs, bes jau finamā klādejā 680 rbl. leelā pabalstā pēdēsch stolas us-turechānās, atwehlējis 1500 rubkūs pēdēsch stolas buhwēs nobeigchānās. Oktobra wīdū jaunais nams, glihta diw-lostahwū kēzgetu ehla, buhs gatāws. Eefschējās telpās ir plāschās un tā eerihlotās, tā stola wāris eewest lopehchānu. 11. septembrī eewehleja tūzības stološtaju pēdēsch Nīkrāzes ministrijās stolas, schogad turū beigušchū Baltijas semi-nara audhēni F. Tschubja lgu. Tā tad nakšojājā mah-zības gadā stološtaja personāls buhs pītāi sātāhwā. Weh-lesimees, lai jaunais nams ar saweem jaunajem mahzības spēkeem nesū dāwš gāsmās un ištājūschās sawat ap-lāhrtneī! — As. —

Do Nības. Mūhšu pagastā bālssteešgee wīhree-schī sēha gada 17. septembrī bija sapulzejūschēs us sīw-riģu darbū. Bija janobāso par septeemem palāidneem, waj-

tos turpmā paturet pagastā waj nodēt waldības sīnaschānā. Nospreēda ar leelu bālsu wairumu, la sēschī no wīneem nobodāmī waldībāi pēdēsch nometināschānās Sibirijā. Wīstī „aīsbāfotee“ ir wehī jāunī spēhziģi zīlwekī, tēhīs no wīneem prejeti wīhri. Zerams, la schāhdā teijama sīngribā pret nelabojameem palāidneem nepalīks bes swebstīgā eespāida, tītpat pašchū wāstī la ari aplāimē. B. . .

c) Do jītām Kreewijas pusem.

Peterburga. Premija us Keisareenes Maještates Aleksandras Feodorownas wāhrdu. Peegreēschāna Wīsaugstātu eewehribū jautā-jūnam par labdarību un atshdāmā, la spēziela rāstneezība par scho pēdēschmetu wezinātu humanitātes darbūs, Wīnas Maještate Keisareene atwehlejuse no Saweem lhdē-keelēem 20,000 rublū tā seewēschū us mūhshigeem laīkeem nēišeelamū kapitalu us Wīnas Maještates wāhrdu ar noteifumū, la no schī kapitala procentem tāptu pašneēgtās premijas par labakeem rāstneem labdarības jautājūmīs. 1. janwārī 1899. gadā nobeēdās termiņsch, lhdēšī turām eesūtāmī konkurēnzes rāstī. Premiju pēdēschchāna no-tīks īl pēz trim gadeem. (Wald. W.)

Peterburga. Eewehrojot, la leels truhstums aug-stāks tehnistās mahzības eestāhdēs pēz profesoreem un dozenteem, tāntās oppajīnēschānās ministrija, la „Nowoje Bremeja“ sīno, pēpāstjuse, lai schādū personu sagātāw-schānāi wajadšigo kredītu us 40,000 rubkeem gadā pa-augstīnot.

Up Peterburgū, la mums no turēnās sīno, ešot jau usnīngūte kreētnā labrtā sneega. 1. oktobri turpat plo-šhees leels putenis an padarijs dāwš sēhdes. Kofī dahr-jōs īsgahstī un sneegs un atkala teem aplāwstūschī sarūs. Ari dāwš telegrafa drahtīs pahrtuhstūschās, newāredamās beēfās atkalās saturet.

— Kā awises sīno, tad sēhe 1899. gadā atwehščot seewēschū kursūs pēdēsch austruma semju walodu mah-zījchānās.

Peterburgā deēsgan leelā mehra ešot īstāitāta tīrgo-schānās ar sīrgu gālu. Tur, la awises rāstā, pa-tehrejot īl gabus ap 6000 sīrgu. Rātebrētāji ešot zoolo-giškā dahra lāuwās, tihgeri un jiti swebstī kopā ar — weetejeem Latareem. Mahzina sīrgu gālas mahjojot 5 kap. Saprotams, la schāhdā gāta nēmar nakstī no labēem sīr-geem, bet no wīswēgaleem un wāhlateem ahdeneem.

Franco-Kreewu mahllās, industrijās un mahrbūpneezības īstāhdē Peterburgā ir, la mūhs lūhdē aīsrāhdīt, no agrak nodomatā termina, 15. oktobra, us 1899. gada 3. februārī atlīsta. Ištāhdī noturēs sēhīs nolīstāwās leelājās telpās un sēhēs. Pee īstāhdēs tīs eeriškota „Sinatnīsa nodata“, turā uņemts arkeologistū, wehstūristū un etnografistū pēdēschmetūs. Par teijamo-keem īstāhdēteem pēdēschmetēm pēspreedīs medālas (sēta, sūbraba un bronza) un pagodīnōschās apweezības. Wīstī īstāhdēs eewēhūmūs ir nolēmīs „Sarkāna kruštā“ Peter-burgās kōmītejas eestāhdēm. Scho eestāschū usbewūmūs īr, sneegt palīhdībī nēspēhīgeem karehwjeem un wīnu fā-milijām, pabalstīt kroftu pātwērsmēs stolu, turā Kreewijā schāhdā īr pīrmā. Ištāhdītājū peeteļschānos nem pretī „Sarkāna kruštā“ Peterburgās kōmītejas lānzlēšā, Peter-burgā, Kōwenstī per. Nr. 29.

Kurimehmo Kaitišchāna wīšā Kreewijā īsdarīta no neīgī atpakaļ sātāhdītās Keisareenes Marijas kurlimehmo turatorijās. Ištādūtis, la wīšā wāstī pawīsam ešot diwī sīmtūstlōstochū kurlimehmu.

Behru dahrūs turpmā wārēs eerihlot pee taut-štolam. Wajāhdīgee noteifumī no dāschām ministrijām kopā ar sw. sīnodī jau ešot īstāhdātī.

Par Kreewijas gimnāzījam 1897. gadā „Now. Wr.“ pašneēdīs schāhdās sīnas. Kreewijā pagahjūschā gadā pawīsam bija 177 gimnāzijas. 5 no tām īr primātas, 6 īr Sibirijā, Kreewijas austruma dākā (eestāitot Sibirijū) pawīsam tītāi 39 gimnāzijas. Wīsu gimnāziju 8. klāse bija 4157 stōleni. No teem peelauda pee gatāwības ešā-mēna tītāi 4025, no kureem wehī 135 īstīta zaur. Eeweh-rojāmī īr, la Rīgas mahzības apgabalā gimnāzijas wīswāirāl stōleni tīht zaur, wehēl 12 procenti. Tad nāht Wāstā-wōs mahzības apgabals ar 5 proz. zaurīstītušo. Peterburgās mahzības apgabalā zaurīstītušo stāts īstāi tītāi 1,7 proz., Sibirijā newēens neīstīta zaur. Ahrtāhrtēju ešāmēnu tītāi-stāju jēd ešteru bija 341, no kureem tītāi 166 īstureja ešāmēnūs. Seewēschī eewehrojāmūs apstāhlītis, la ešāmēnu tītāištāji wīspāh ešot wāhstī Kreewu walodā. Pahēstātā par gatāwības ešāmēneem sozīts, la pašāi gimnāziju stō-lenotāi, sem tagādejeem apstāhkeem, nēahstīl pēdēsch stō-lenot ar eēspēhjamū, 8 gadu laīkā eemahzītees par freemwīstī rāstīt bes rūpjam klūhdām. No ešāmēnūs nolīstūschēem grībeja eestāhteēs augstlōkās ap 87%. Wīswātrāl teijās stūdēt teesleetu sīnības, wīsmāsaf nodarbotees ar walodneezību.

Rūna. Mehš īsgahjūschā mūmūrā atshāstījam pēz „Sweta“ notīfumu, la īstāwījās gandrīh pēz Spanijās īntwīzījās laītu hāhtēem. Katolu garīdneēs Betalewītischs spīhdīnājis apahschjemes wēlwēs newāimnigū seeru, weenīgi tadēhī, la tā uwehēmuse draudēnī, turā ar labdu pāreīstīgū dshwojuse kopā. Pahēstātā schī „newāimnigā“ seewa ešot leela dshwaja un pate dshwojuse nēastāutā labrtā ar mineto wīhreeti. Rūnas bīskaps, la „Now. Wr.“ sīno, wīnās forespondentam rāstūrojis Betalewītischū schāhdī: „Wīnšch īr dahrgs un sīngrs, pat pahreelū sīngrs, bet laudīs wīnam Kōnšija un wīnam bij leelē eespāids. Wīnšch īr toti deembījīgs zīlwekīs, wīstīstīs, un glūschī bes patmīhlības un mantās labrtības. Ko wīnšch no weeneem dabūja to wīnšch atdewa zīteem. Es Jūms tūhlīm pātāhtīschū, tā pēz manārī domām bījuse schī leeta. Rāhdū rēstī pee wīnu peenahltūschī tehws un māhte, ar peeaugīschū meitu, kuru wīnī bij ar wārū īshēhmūschī no labda netīklības nama Rīgā. Wezātī lūhdā mahzitajām, lai netīkto meitu pamāzjot un pahr-māzjot, lai tāi eedodot prahtū, to uswedot atkal us tīlu-mības zēla. Betalewītischs fāstāteēs un tūhlīm turpat, wezakeem klāht ešot, sēhīs pēbri meitu ar wālgū, fānt-dāmūs: „Wēteēs zēlds! Lūhdēes! Stūhstī wezakeem labjās!“ Pahāidne pēz tam labojūschū un palīstuse par godīgu seewēti. Schīs gadījūschā la man pātis Betalewītischs stāhtīja, bīzīs par zehlōnu un eefahlumū wīna bahrdībai un sīw-

grībai, turā arween gahjuse wairumā. Wīnšch bīzīs pahr-leezināts, la ar to labojot un atgreēschot grehžmeelūs un grehžmeeti par to nēmaj seewēschūschēs, wīsmāsfāks pēe manis newēena sūhdība naw nonahwē. Wīnšch pro-tāms, aīsgrahēes, eedomājees un gahjīs pahrtāntām rōbeschām. Tomehr ari pret wīnu zētee apwāinājūmī īr pahrsēpīhletī.

Selšingforša. Jaunais generalgubernators Bob-ritōws pee wīspāhējas sāmēschānās turejīs 30. sep-tembrī schāhdū runu: „Uweēdamēes Sōmījas gene-rālgubernatora amatu, ešmū laimīgās, la eedēšwōstā-jeem waru pašnot Wīna Keisara Maještates Wīsaug-stātu schēhlāstībū. Mūhšu lūngs un Keisars pahstīt Sōmū tāntās padēwībū pret Wīnu; tomehr Wīna Maje-štatei naw pāzīzīs nēfāmūs, la sēmē par noschēlōschānu īstāitājūschēs nepareīstī īstāidrotī eestātī par pamāteem, us-tūreem īr nobīdnāts Sōmījas sālars ar Kreewiju. Sem scho laītigo eestātu eespāida dāschū Sōmū stārpā ne arween parahdījūschē Kōmpātijā pret teem lhdēkeem, la sēet us sātū sīprīnāschānu, turās Sōmijū sālā ar Kreewu wāstīs pahrejam dālam. Kreewija īr weenīgā un nebalama, tāpat la weenīgās un nebalams īr Wīna Keisara Maještates tronīs, turā aīsdardībā Sōmija tītuse pee sawās tagādejās lab-lāhdībās. Tālāb buhtū glūschī dabīstī, la katrīs Sōmīs, turām dahrga sawa tehwiņa, sawā sīrdī zensīos pēz wee-nības ar Kreewiju. Schām jūstām tagad jo wāirā wāja-štetu sīprīnāteēs, raugoteēs us to, la Wīna Maještate Kei-sars man dotā restīpīdā norahdīzīs Wīna sīrdētī wīnu stāh-wōschōi Sōmijāi us wājādībū, nowehrtī wīsus schēpēschūstūs, la sēwē schās nomāles tūwīnāschānos zentram. Pēz 1891. g. Wīsaugstāta restīpīdā, atshāhet nēāīstāhrtās Sō-mījas sawādībās, wīnās bōstījū, teēfās, pēdēschrozības un eefschējo pahrwaldībū tīt tāstū, zīt tās naw pret Kreewijas wīspāhriģu labumu un zēnībū, tā turpmā wīsu to wāirē nepeelāus, la wāretu aīstāwet schās sēmēs sālāuse-schānu ar leelo wāstī. Tagad zaur Wīna Maještates Pah-wāldneela schēhlāstībū manā pahrwaldīschānā usstīzeta Sō-mijā man buhs dahrga un ar pēreku eš sawūs spēhūs upurechū tāš pāteeatī lablāhdībāi, nēschū sīrnieģu lhdē-dalībū pee tāš kreēneem pahāfūmeem un pahāfīschū lāteu tāīnū un lītūmīgu darbū. Pahschū laimīgās, tad sem manās pahrwaldības Sōmū tāntā, turā sawām Waldneelām wāir-rāffahrt parahdījuse sawu padēwībū, beēdsot nāhts pee pahr-leezināschānās, la īr wājādīgā laba un sīrnieģa fatīfime ar wāstī, jo padēwība pret Waldneeku no padēwības pret wīsu wāstī pee mums naw schīkama. Wīšā plāschā Kreewijā pēdēsch wīseem sem Wīna Maještates sēptera stāh-wōschēm īr tītāi weena pawāstīneezība un nēstīstība pret kōpeju tehwiņu. Lai Deewūs mums palīhdīs, apstīngi īstādīt Wīna Maještates Keisara Wīsaugstāto grību un uštījamī kālpot dahrgat Kreewijai par labu. Es zeru us jūhū pātāhwīgu pabalstū wīšās leetās un seewēschī zeru us laipnu palīhdībū no manēem tūwākeem lhdēstāhdne-keem, Sōmījas senata lozēkeem un tā tad, ar Deewa pa-līhgu, us redēschānos laimīgā laīkā.“

Do Murmanu pēktrāsēs. Rāhdē Gōbela lūngs Murmanu pēktrāsē eerihlōstīs sīweēneezību un peenehmīs scho pawāfār labu stāitū Latweechū pēdēsch schī pāfāblūma. Ne-īgī atpakaļ parahdīzās awīsēs sīnās — aīr mehš tās atshā-stījam — la us Murmanu pēktrāsē aīsgahjūschēm sīwe-neekeem klāhjtoteēs toti sīktī, jo Gōbels nēspīldot sōlūm-ūs. Tagad minētās lūngs schāhdām sīnam „Dīna, Tīgā“ hāhdjās pretī ar sefōschū īstādīrojumū: „Māns nodoms bīj, ar Baltijas sīweēnekeem pee Murmanu pēktrāsēs pēk-topt sīweju. Nohlīhgu sīweēneekūs ne par alģū, bet par puštī no kara meteēna. Pawīsam pēteēzjās 64 wīhri, no kureem padēes Deewam ar lūgi „Phoenix“ aīšbrānāja tītāi 38. Es pātis tītāi Bergēnē eefahpu lūgi, pēz tam kad Kōpen-hagenē tītāi pahri deenu us „Phoenix“ bīju pawābīzīs. Zaur Kōpenhagenē man tee laudīs īstīlās tā drūstū jawādī un lhdēfīnāzās pee tam toti wāf sīweēnekeem. Bet Bergēnē man jau deemschēhī bīj japāheezinās, la man us lūga ne-bīj sīweēneeti, bet pee labrtības nepeerādēse banda, no kuras 4 wīhri pee plūhtchānās bīj tītūschī apzēetīnātī. Aīret mahzēja tītāi wāj īl tēschāis wīhreetīs ween. Kō-penhagenē un Bergēnē man par scho lauschū drehbem un sīweēneezības rīhkeem bīj jādōd 6500 kronas un 10 38 wīhri diwā mehneschū laīkā apēhd, to lehti war eedoma-tēes. Nohlwūschī manā faktorejā un atpūstūschēs, us-fāhltām pīrmo toti weentāhrtchō sīweju ar leelu tīhltū, laš, īstīkeēptis stārp diwām laimām, jawell sēllī pelōschām „ap“ sīwīm pa apāschū. Bet kāmehrl blāstūs Kreewu laimās tēhra sīmeent pudu, tīnehr man saweem sīweēne-keem bīj jaeerāhdā, tā weenlhdēšīgī aīrē. Ari nāhlāmās tītīs deenās mums newēzjās, jo īstāts darjā, kas tam pātīdēs. Tad īsdarījū mehginājūmūs ar īltū sīwejas tīhltēem. Rēhtām toti dāwš, bet truhltā pīrzejū. Nu lūhtojū laudīs west us stōstājū sīweju. Bet wīnī bāitōjās us jūhēas no leelākeem wīneem, neitūrejas pee wīwēm, bet labnā tām eeslīhdēt jūhrā, un pāsādeja un fāmāitāja sīwejas rīhtūs. No īstāschānās, jaunās nolāhrtchānās, nebīj ne rūnās, newēena pawehle netāpa eewehrota un tāīnī pēz mehneschā laīkā sīweitoja 27 wīhri un bīj wehī tīt bēstāmīgī, wānī apshdēstī, sājōjāja wīsu, kas teem nāhza rōlās un atshāja pēhdīgī manu sālū. Schēe laudīs sawās schūhōības, sīlūmū, rūpībās un newāldāmības behtī Murmanu pēktrāsē, turū tāschū teeschām tīkumu wārōnī ween neapmēllē, kūrūschī par sālāma wāhrda zehlōnī. No 11 pahrpālītūschēem, kūrūs sālīhgu par zēetu alģū (30 rbl. mehneēti) wehī deewīm aīsgahja wāj bīj ja-attāīsch, tā la pawīsam atlītās diwī. Par dahrgū naudu bīj Wāhzejchū un Norwegu weēneeti jagāhdā. Tūhstīschēm rūbtū man schēe laudīs māsfājūschī, 3 mehneschī no labatā sīwe-jās laīkī jāubētī, jo tagad tītāi wehī waru eefāhtī strāhdāt. Rēwehltū newēenam tīt grūhtūs laītūs pahrdīhwōt. Baltijas sīweēnekeem par godu man tomehr jālezējama, la scho lauschū stārpā nebīj newēena weenīgā jūhrās sīweēneka, tītāi pahrlīs upju un ešerū sīweēneku. Bīju glūschī ween-lāhēschī no sālārlū strāhdneeku, nāstū nēseju un teechū wājāntū bandās tāpis peewītīs. Wīnu nolūhš bīj bīzīs, dabūt rōlās naudu un apgēhrtū, bet strāhdāt wīteem nenahza ne prahtā. Tā tad par manā pāsāhtūma nēīdō-schānos newar buht rūnā.“

Tschēntās pasta nodatā schīmīs deenās notīfuse leelīstā sādēhība. Rosūdūschī tītīs sēta naudas māstīnī

gandrīb 70 tukstotņu rubļu vērtībā. Sagiešm vēl līdš šķim vērtīgā dēnot pehdaš.

Wladwostoka taps dibināts institūts preekšč austruma sentju walodam. Šchis insitūts tiks zeltis pēc weetejās gimnāstjās; turpat atradīšes arī loptstjwołki, kur sem eedfimo Japanešču, Kineešču un Koreanešču wadibās, studenti šchis walodās warēs mahžitees. Pa břihw-laitēem studentus fuhstis us Rīnu, Japānu un Koreju deht turwafas eepafstschānās ar scho semju tautam un eerascham. Eestahtees warēs neween gimnāstju, bet arī realskolu, garigo semināru un zitu widojo mahzibas eestahschu abiturienti.

No Rigas.

Wina eefelenge Widsemes gubernatora Egs peenems turpmal luhdseju treschdeenās no pulstēn 12-1. Līdš šķim tas notika otrdeenas.

Namu buhwetaju beedribas. Rā lastajā jau fina, Rigā fastahdijuses namu buhwetaju beedriba ar 2,500,000 rbf. leelu pamata kapitālu. Nu, tā „Dūna-3ta“ sino, nodibinājusēs arī otra tahda beedriba ar 1 miljonu leelu pamata kapitālu. Šchi beedriba jau nopirtuse aij Aleksandra wahpēem leelus semes gabalus un zelschot us teem leelstās pehž wīsem welesibās likumeem eerištotās strahdneeku dšhwuojamas mahžas.

Jauna priwata tirdsneezibas skola, tā „Serolds“ rāstā, tapschot nahstschā gadā Rigā nodibinata. Par skolās waditaju awise apšhme wīrschlototaju Germani, tas jau wairak gadus weenā no weetejām realskolām strahdajot un esot atšhīs par kreetnu pedagogu. Rā schahda skola Rigā teescham kotī wajadšga, tas galschi israhdbjies schogad, kur jaunatwehetajā Mironowa tirdsneezibas skola pēc eefameneem pedālshjūšees wairak ne kā 500 sehni, no kureem leela dafa telpu truhluma deht newarejuschi titt peenemti.

Rigas Latweeschu teatri treschdeen, 30. sept. israhdbija pirmo jauno lugu schini sešonā, „E h w a l u t e l l i t e s“, tullojumu pehž kahdas Bahžu tā faultās tautas lugas. Ja jau nu sarakstītaju, — wini ir diwi, tā tas beechi jaunākā laikā mehds atgadites — ša-weenoteem spēheem lahā nāw isdeweēs, wezo, no Schel-spira apstrahdato pasaku par karali Libru zeetigi tehpt jaunlāwu ufwāšā, tad schis lugas notikumu pahwreeto-schana us Rīgu, netil nebij eeteizama. Teē laiki līdš ar pagallās nāwītati ir pagalam, tad ar ohreju un neezigu apstahktu pahwroschianu flahitajem wareja eestahstī: tas ir tepat notijis, un zaur to luhstoja jelt intereš pēc lugas darbības. Zagad schahda rihstschānās weenigi war buht lāitiga. Nāw jau sinams, „Tehwa luhelischu“ lotalise-jums nolkeedsams, bet wareja tatschu tomehr wīszaur manit, ka tee nebij nedš muhšu apstahkti nedš muhšu „pahschu kaudis“.

Par lugas satura mas kas šalam. Garigi turwēdšigs tehws ļaujas zaur sawu diwu meitu wīltigeem glaimēem pēcrachpēes un isdala starp tām sawas wāntas leelato datu. Lop tad no tām atradīšis un atrod wozuma lāimi pēc „attumtās“ treschās un kreetnās meitas, kura nebija prātuse glaimot, bet gan laimigi apwezētees. Spēh-lets tapa wīszaur deegam labi. Tomezr ja-afschīst, tā daschās lomas nebij ihjās rōlās un tajās tīkai tadēht doias, tā zitu — nāw. Krehstu pirmās rindās atkal bij kōti tulschās. Es satu atkal, jo „dahrgās weetas“ schojad wehl pīlnās ne-efanu redjēš.

Jauna kredībbeedriba sem nosaukuma „III. Krahju un aisdewu sabēedriba“ nupat nodibinājusēs un eesahst sawu darbību sch. g. 15. oktobrī. Beedru dalības nauda nolīsta us 100 rubleem, kuras pa weenam rublim warēs eemalsta. Jaunai beedribai kōti teizams mehstis, proii, palhdset ar šhju kreditu masturigeem un tamlhdš ar israhdbneekēm, eegahdateēs daschādās nepezeeschamas leetas un rihstās, tā mehbeēs, machinas u. t. t. Aisde-wumūs nodroschinaschot us eepirktām mantām. Šchis kases dibinātājs ir hwehriņāts adwokatš Emiss fon Kuwitschinskis. Birmā wispahrejšā kapulē par waldes lozēkēem iswehleti: G. D. Kuwitschinskis, W. G. Heidemans un P. W. Morosowš. Par waldes preekščehdetaju iswehletš Kuwitschinskis. Beedribas leetas bes tam wehl pahrsinās sewischkā padome, kura par lozēkēem eeweheleti: inženeers Afrosimowš, A. Schuberts, K. Dbergs, N. Terentjewš un Dr. med. G. Weldawš. Kases lōkals atradīšes Walnu eelā Nr. 15.

Wahju Amatneeku beedribas fahle swebtdēn, 11. oktobrī, Turjānu Andreja lga wadibā tiks israhdbita pirmo reisi D. Seltina luga „A p s t a h l i u w a r ā“. Pehž teatra buhš balē.

Kreewu teatri eesahstās israhdes 1. oktobrī ar Ostrorfska lugu „Bef wainās wainigee“. Namš bija ispahrdēts.

Rigas pilsehtas teatri israhdbis: Treschdeen, 7. oktobrī: „Der Obersteiger“; zeturdēn, 8. oktobrī: „Der Bihlotbefar“; peektēn, 9. oktobrī: „Die lustigen Weiber von Windsor“; sehtēn, 10. oktobrī: „Brologš. Wallenstein's Lager“; „Die Piccolomini“; swebtdēn, 10. oktobrī: „Der Kattenfänger von Hameln“. Bes tam swebtdēn, pulst. 2. buhš pehžpusdeenas israhde pēc pašeminātām zenam. Israhdbis: „Dthello“.

Kahda Rigas fabrikas strahdneeze dsemdejuše neilgi atpakaļ meiteniti un deenu wehlat pušfenu un meitiņu. Trinšču mahste dšhwotot kōti truhžigt.

Rigas pilsehtas Kara Klaušbas Komisija pašino, tā schojad jauneku eesahschānā kara deenesā weenigā Rigas pilsehtas eesahschānās kantonā buhš 15. okt. un tā lošču wīlščhānā notiks tāi pašā deenā Sabna gilbes ausgēschē fahle. — Saerodās: 1) personam, kuru wezumš janofaka pehž ahreja isstata; 2) personam, kura deenesā jaacet bes lošschānās; 3) personam, kuras dabujušchās pagarinajumu līdš schai eesahschānāt, un 4) wīšam tām personam, kuras eeraschitās scha gada eesahschānās rāstidē, isnemot: a) personas, kuras pehž tam eezeltās parestijības wāj zitu křištigu tizibu garidneeku amatoš, tā aci parestijizigs basnājšs dseedatājus; b) tos mahzibu eestahschu audšekūs, kureem kara Klaušbas komisija dewufe pagarinajumu deht isglīhtības pabeigschānās; c) personas, kuras dabujušchās pagarinajumu deht atraschānās tirdsneezibas stotes deenesā pehž nolihguma un d) křištigas tizibas

personas, kuras gimenes apstahktu deht hauda pirmās schkiras teesības.

Pehž 14. junijā 1888. gadā Wisaugstaki apstiprinātā walstis padomes nolēhmuma eesahschānās kantonā jaerodās deht pēstahschānās pēc pirmās schkiras semes fargeem, isnemot tos, kuri dabujušchi pagarinajumus, arī wīseem teem, kuri gimenes apstahktu deht hauda treschās wāj otrās schkiras atweeglinajumus, tā arī Ebrejeem, kuri gimenes apstahktu deht hauda pirmās schkiras teesības.

Konzeisjas. Widsemes gubernatora lungs atfahwis: 1) Rigas I. gilbes tirtgotājam Stefanam Kšimowam eerištot fabriku ar twaiķu dšineju preekšč wāstu drahnās (mašina) isgatawoschānās Rigā, Romanowa eelā Nr. 76. 2) Rigas pilsonim Felabam Mendelsonam eerištot schahda tāsšču isgatawoschānās eestahbi ar gāses dšineju Rigā, leelā Nemas eelā Nr. 10. 3) Pēstlawš I. gilbes tirtgotājam Mowščam Maiminam un Rigas pilsonim Markušam Dubrowščam tablat turet agraf W. Langem un G. Trejeram peederochu koku sahgetawu Rigā, Stapel- eelā Nr. 1. 4) Wihelminei Krahstī atwehrt grahmatu tirtgotawu Rigā, Aleksandra eelā Nr. 119. 5) Semneekam Gulščam Eštrīna atwehrt krahstschānās eestahbi Rujenes meesā, Walmeeras aprinktī, Kasita mahjā.

Ismeklejt miteklus, tur mehds usiretees daschadi klaidoni un personas bes pašem, isepenpolizijas nodatas eeredni kopā ar weetejo poliziju no 12.—24. septembrim apzeetinaja 279 personas.

Nama seenas fabrikščhāna. 1. oktobrī, ap pulst. 6 no rihā, Alas eelā rolot Mailapara jaunbuhwejamā nama fundamenti, fabrika tani pašā eelā Nr. 8 blāwš eesohča Ešhabetes Rosenštein koka nama brandmuhris. Melāime pēc zilwekem nenotika.

Behna libka atraschāna. 28. septembrī Smilšču kalnēs pēc Matifa kapeem atrada jaunpēdšmuschā behna libki.

Melāimes atgadijumi. 28. sept. Jēšera machinu fabrikā, Swarowa eelā Nr. 136, atwafinatāis apafsch- ofizeers, 60 gadus wezais Michails Ešernifowš, strahda-dams pēc atās tairščhānās, aij neusmanības eekrita 3 afš dšitā bedrē. Krišdams tas pahrlausa ribu, aij kahda eem- mēša wīnu nowēda slimnijā.

30. septembrī Schepelera koku sahgetawā, Libelas salā Nr. 5, ischeptrahdmit gadus wezais Jahnis Palkau zaur neusmanību pēc rinhahga labo rolu eeguhda ratu kēmēs, salab wīnam tīka eewainoti schās rōlas 3 pirštī. Sehnu nowēda slimnijā.

Tani pašā deenā Dštrāwū eelā Nr. 37 wesuma suhrmanis Karlis Tempels nokrita no seena behnīneem us pagalam bruga un dabuja eewainojumus galwā.

Wēpešča nahwe. 1. oktobrī Bujonēs, pēc fah-laneem spēheerem, atrada nomiruschu 38 gadus wezo naktš-fargu Iwanu Beloufowu. Nahwes zehlonis wehl nāw sinams un līhtis nodots ismekleschānāi. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Nedāzjāi pēchahitās schahdas jaunās grahmatās: 1) Latweeschu kalendārs us 1899. gadu. IV. gada gahjums. Fr. Kruhmina grahmatnizās apgahdbā, Saldū. 2) Berga basara kalendārs 1899. gadam. Ištots no Rr. Berga. 3) Pāhdagogiškš kalendārs skolotājiem un wezateem. 1899. gadam. K. Štepermana apgahdbā, Waustā.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu Kugeem. Alma, kapt. Sielēmāns, no Arčangēlštās isbraudams, 19. septembrī nonahzīs Bortismoutha. Alexander, kapt. Veelkals, 19. septembrī isbugjēts no Southamptonas juhvā. Geschwister Damkals, kapt. Awots, 28. julijā Arčangēlstu atstahdams, 20. septembrī sašneehšs Plymouthu. Anna Mathilde, kapt. Rehje, 12. julijā no Rio Schaneiro ar ahdu lahdiņu isbraudams, 21. septembrī nonahzīs Falmouthā. August, kapt. Kongs, 6. augustā no Arčangēlštās iseedams, 19. septembrī nonahzīs Bridgewateri. Concordia, kapt. Patalninsch, 23. augustā Deepaju atstahdams, 18. septembrī eegahjīs Schjelsē. Austria, kapt. Dreshinsch, ees no Littlehamptonas us Jowey enemē lahdiņu us Rīgu. Masirbe, kapt. Jordāns, 20. septembrī pofšs no Bones us Rīgu. Upešgrihwe, kapt. Leepa, Newkastlē eenam lahdiņu us Rīgu. Anna Maria, kapt. Bertners, no Rigas iseedams, 26. septembrī nonahzīs Sunderlāndē. Regulus, kapt. Mekis, no Caenes eedams, 27. septembrī sašneehšs Newportu. John Ann, kapt. Erhards, 24. septembrī eegahjīs Stettinē. Berthold, kapt. Žihrius, 25. septembrī atstahjīs Deepaju, us Grangemouthu dodameēs. Regulus, kapt. Markšons, 7. augustā no Arčangēlštās isbraudams, 22. septembrī nonahzīs Hullē. Anna Olga, kapt. Matu-fals, no Sullēs us Wīsbju braudams, 20. septembrī gah-jīs Ešenerēi gatām. Fritz Gustav, kapt. Saušinsch, no 19. septembrā atrodas zētā no Brestes us Cardiffu. Lisa, kapt. ? 24. septembrī atstahjīs Peterburgu, us Veitšu do-dameēs. Anna Mathilde, kapt. Rehje, 25. septembrī at-stahjīs Falmouthu, us Šavri dodameēs. Zēlotājs, kapt. Jakobšons, no Anglijās braudams, 24. septembrī no-nahzīs Wēntšpīl. Adams, kapt. Seetinsch, 28. augustā Rīgu atstahdams, 25. septembrī sašneehšs Blythū. Jo-hannes, kapt. Šharlōwš, nahšs no Wismaras us Rīgu. Meerens, kapt. ? 24. septembrī atstahjīs Newhavenu, us Rīgu nahdams. Elyra, kapt. Liesbergš, 25. septembrī igahjīs no Nyšjebinas, us Noršjebīnu dodameēs. Mathews, kapt. Martinalns, no 29. septembra atrodas zētā no Kawa-lauščhem us Rīgu. Reinhard, kapt. Erhards, 23. sep-tembrī igahjīs no Plymouthas us Harburgu. (W. W.)

Pēc Rigas līdš 2. oktobram peenahstuschī 1560 un isgahjuschi 1525 lugi.

No ahšsemem.

Wahjija. Starp Wahju waldbihu un pawestu is- zehslušes mahleēt sadurschānās. Proti, pawests bija lizis atgahbinat, tā apardšiba par katoku tizigeem křištiteem austrumēs, sewischki Turzijā, pēekrihtot Franzijai, tā wezakai

Katoku walstei. Par to Wahzeeschi kōti fahschutuschī, tee isstahdro, tā pehž 1870. gada Wahjija gan pate finot arī wājus katoku pawalsneekūs apfargat. Wahjijas suhtnis pēc pawesta, son Wilowš, tapehž aīšfauktš, līdš kamehr pawests pēctohptos. Nopeetnās leetas tur sinams neisnahšs, no eesahkuma gan Frantschi un pat radifaleē katoku bā-nizās pretineeki jutās glaimoti, tā pawests parahdijis tahdu zeenību pret Franziju — bet tapehž rīstet saburščhānās ar Wahju waldbihu Frantschu waldbiai prahtā nenahšs un tam buhš galu galā japeekahpjās, tas buhš pawests. Wahju leifars Wītums II. isbrauzis us Konstantinopeli, kur tas nonahšs 5. oktobrī. Tur tas tiks ar leelu godu saņemts — bet tā tas nabaga sultanam, kas tagad Kretas deht spēidēs, to līhdēs, us to sinams Turki wēlki zēē. — Wahju liberalās awīšes īdēenās nīkni pahrumā gatās dahrdšibas jautajumu. Gata teescham palikufe par 5-6 seimeem (2 1/2 kop.) mahžinā dahrgata zaur to, tā aīš-frustota dšhwu lopu eewēschana īf ahšjemem, Wahju sem-fojeem un loptureem par labu, lai gan leetāi dota tahda notrahša, tā kad tas buhtu notizis weenigi tapehž, lai sawetu lopu sebrgās īspatščhānās. — 8. oktobrī notīšs Pruhšču landtaga wehleschānās, t. i. tiks īf trihs weh-le-tāju schķitām iswehletī „Urwähler“, tahdu wehletāju ūstī-zības wihri, kureem tad buhtu pehžat jaišwehē pašchi land-tagā lozēkti. Wāj partiju sashahwā daubš kas grošfēes, šamehrā ar wezo landtagu, tas pehdejā laitā palizis schau-bigi — wīfur walda šiprišs nogurums poltīstū zenteenu sīnā — weenigi kas wehl pēc landtaga wehleschānam kaudis eekarše, ir weikala aprehkīni. Arī agraf arween pēc Pruhšču landtaga wehleschānam nepeedālijās wairak tā peektā waj seštā dafa no wīseem eeraschiteem wehletajem, kamehr pēc wīspahrigā Wahju reičštāgā wehleschānam peedālas trihs zeturdofas.

Franzija. Pehdejās deenās atkal teel daubš runātš no tam, tā starp wairak generakeem pašahwot fahweh- schānās, kuras noluhst, ar waru gahst tagadejo Břifona ministriju. Pašču walstis prezidentu Foru turpretim ne-gribot aīšfahrt, bet tīkai apzeetinat un no kara teesās līt noteesat wehlu rindu šidzigu republikānu un Dreifusa pro- zesēs rewīšjās draugu, tā radifalo wadoni Klemāns, agraf ministri Erarje, Gohjeru, Mirbo, Šhorešu un žitus. Tīkai jau wīsa leeta esot nahfufe gahsmā zaur to, tā usfertās lahdas generatu wehstules, kur us to aīšrahdbīs. Pēc ministru preekščneeka Břifona bes tam bijuse wefela deputāzija īf senatoreem un tautās weetneekēm, kura aīšrahdbijuse, kahdas breesmas draudot Frantschu republikai no gōsfahrigēem generakeem un tā esot us weetas jasper šingri kōti, lai aīš-fawetu nekreetnūs nodomūs. Břifons pēšhmejjis, tā arī wīnam jau no žitas puses leeta sinama un tā tas jau esot wīsu dārijis, lai nodroschīnatu waldbības šahwōllki pret lahdeem dumpigeem noluhķēm. Kara ministris Šhanoāns, karam bija jausnemas amata darīschānās kahds žefojums, no žiteem ministreem aīsturets Parīšē, lai tas wajadšības břihti buhtu pēc rōlas, — us generata Šhanoāna warot pakāuteēs, tā tas nepeebēdroschoteēs dumpigeem generakeem. Pa tam starpam teescham agrafo generālfahčhāba preekščneeku leeta paleel arween fahschgitaka. Generatam Boadesram usrahda schaubīgu īstureščhānās Ešterpāšī prozesēs leetā — proti tas teesās preekščā apgalwojis, tā pawīšam nepa-sīhtot majoru Ešterpāšī, bet tagad nahfuschās šlāj kahdas wehstules, īf karam redšams, tā tam bijīs gan eepreekšč fahfars ar Ešterpāšī. Waldbōschai ministrijai par postu wehl īzheleēs wīspahrigš buhwdarbu strahdneeku štreihs Parīšē, arī dšēļsjeļu strahoneeki draudot zelt štreiķu, pogebrēdami augstaku algu. Waldbīa tapehž līkufe wīfur pēc galweneem buhwplatscheem sewischki pēc nahfamās (1900. gada) pa-sāules īstahdes laukuma nosahtees saldatu patrufam, kas lai katur meera trausėjumu tuhtām apstahpetu, arī wīšas dšēļsjeļa štajijas apsehstās no saldātem. Daudži no bāga-tākeem Parīšēschēem aīf bailem no nemeereem jau at- stahjot Parīšē. Žitadi gan Parīšneeki wīspahrim īsturotees beļšgan meerigi — tee tā fatot pahbaroti ar uštrausje- schām sinam, tā tā eestahjēēs pīlnigšs nogurums un awīšem wairš lahgā netiz, kamehr warbuht teescham notīks kas ne-paredšets. Wīrscheneeki arī nāw līkuschēēs ne no eelšchējo nemeeru breesman, ne zaur bailem no saburščhānās ar Angliju (Fahschodas deht) trausētees, wehrtšapītri nāw pah- zeetuschī nelahdas křišes. Nupat gan Frantschu eelščlektu ministris īstahdrojis, tā wīš sinojum par kahdu fahweh-re- schānās pret wājšis waldbihu esot nedibīnāti — bet arī šķim īstahdrojumam ne wīš tiz, jo to jau atrod par fa- protam, tā waldbīa warbuht gribot tīf publiku apmeerinat. Štreikotaji strahdneeki gan īstahdrojuschi, tā tee tai gabī- jumā, ja walstis droščhība buhtu aptraudeta, tuhtim atkal usnemtū darbu.

— Rokrakstu apspreedēji, kureem bija dari- schāna Solā prahwā, tītuschī no pehdejā apwainoti, suhdse- juschī un panahfuschī to, tā rakstneeka manta tīkai apshlata. Kahdas deenas atpakaļ tai bij īstahudinata atklahta uhtupe. Ngi pirms uhtupes atklahschānās mahja no laudim bij tā sehstin apshlata. It sewischki bij redšamas daubš damās lepnās ufwaldēs. Uhtupi eesakba ar kahdu gabdu kura, wehrtība bij 150 franku. „32 tukstotšch franku!“ īssaužās Solā rakstu īdewējis. Newēens, sinams, nepahrsolija un ar to uhtupe bija beigta, jo rokkrastu apspreedējeem nahžās tīkai 30 tukstotšch franku. — Slawenais rakstneeks tagad strahdā pēc kahda jauna darba ar wīrskrastu „Auglība“, kura waroni buhšchot ewangelīstī Matens, Markūs, Lufāšs un Jahnis. Solā, tā awīšes sīno, bijis Peterburgā un no tureenes doščhoteēs us Franziju.

Anglija. Starp Anglijū un Franziju īzhehslušēs masa sadurschānās deht Fahschodas apgabala (Wīdus- Afrīkā). Angli tagad, kur wīnu Eģiptes kara spēhla nodatāi īdewēēs safant melu prawēeti pēc Omdur- manas (pēc Nilupes) palikuschī kōti lepnī un pastahw us to, tā wīsa Nilupe no awoteem līdš īstekai juhrā ar wīšām apfahrtējam semem peederot Eģiptei (tā tad Ang- lijā, tā Eģiptes pahrwaldneerēji). Kahds Frantschu pēh- neekš- ofizeers Marshāns ar sawu pulzimu pehž leelām geuhstības un wairak meščonu, Kegeru pulku pahwre- schānās nonahzīs Fahschodā un usspraudis tur Frantschu karogu. Frantschu laikraksti par to tam usgamileja, bet Angli runaja kōti šhwu walodu un eēbilda, tā, ja Frantschu waldbīa no Fahschodas neatkahpščhoteēs, tad tas tai jāusslatot par kara eemēšu. Un tā kahdas,

Frantsi teesam kauēes no Angļiem eebaidites, kaut gan teem labi zinams, zil beeschi un aif kahdeem neegigeem eemfleem Angli pret Kreewiju schwadfinajuschi sobinu un beigu beigās tomehr arween peetahpuschees, lihds la tee Kreewijas puse manija zeetu apneemshanos. Angli teesam jagrahbuschi daudf wairat semes, neta tee pawifam spehtu pahrwaldit un aifstahwet, ja izseltos sadurschanas ar zitu spehzigu leelwaliti. Ja-atzeras, la Anglijai titlab la pawifam nam fauffemes spehta un las uf floiti atteezas, tad Franzijas un Kreewijas flotes kopā sanemtas, naw wahjakas par Anglijas floti. Bet laitam Jachodas leeta nobeigees meeriga zeta, tahdejadi, la Franzija, kas tagad lihds pamateem ustraukta deht Dreifusa leetas, negribes ristet fadurichanos uf abreeni. Druftu labak keras Angļiem tif ar Egiptes wizelari Abbas paschu, kas ne labprcht klaufa winu pagehrejums un nesen bija atlaids Angļiem patihkamus ministrus — tur nu, zinams, tee par nabaga wizelari, lam naw kara spehta, (kara spehts stahw sem Angļu generatu pawehlem) daudf neitaisa, bet iswed zauri fawus nodomus. Lihri apbrihnojami, la Angļiem lihdi schim arween isdeweis noraut trefmatos kumofus tur, kur ari zitas waltis gribejuschas eeguht fawu datu — wehl arween naw panahsta staidriba Delagoa jubras lihdscha leeta, waj teesam Wahzija no ta galigi aifajijuses. Kur gan wehl waretu buht labaks gadijeens Angļu semes fahribu atraidit, la tagad, kur ta weena reise ufstohjas pret Kreewijas, Franzijas un Wahzijas interesem Hinā un Afrikā?

Turzija. Kretas salas leeta gala wahrds jeb ultimatus, par to pagahjuscha numura rakstijam, sultanam no leelwalstim paineegis un atbildi uf to „flimais wihrs“ ari jau dewis. Schi atilde esot tahda, la jautajums par Turku saldatu aifstahschanu no Kretas, arween wehl paleetot neifschkirs. Turku waldba scho leetu labprcht gribetu nomilzinat, zil ilgi spehdama, bet leelwalstis scho politiku nepeelaus. Tas gribot nolikt terminu, lihds furam nu galigi Turku kara spehtam Kreta ja-astahj. Laime buhtu preefch daudstahrt pahrbauditeem Kreeteescheem, ja tas notiktu pilnigi meeriga zeta.

Jau kopch wairat gadeem Turku waldba Schihdu aifgahjejeem uf Austrijas, Kreewijas un Rumonijas aifleeguse nomestees Palestina. Bet schahda nomeichanas tomehr notikuse. Leelwesirs tahde dewis stingra pawehli, la wiseem Schihdeem, weenalga no lahdas semes tee ari nenahktu, eezetochana Palestina aifseedsama, ja naw drofchi galwojams, la tee semi atkal 30 deenu laita astas. Wairat Angļu Schihdu familijam, kas neilgi atpakal nonahja Zafa, tahdeht nemaj nelahwa nahst mala. Winas bija peespeestas, ar to paschu fugi atkal brault atpakal.

Spanija-Amerika. Parise jau 2 nedekas fehd meera konferenze, bet wehl naw panahsta weenofchanas ir par pirmo meera lihguma punktu, proti, kas lai usnemas Kubas paradus. Spancefchi gatawi usnemees paradu projekt u mafschanu tif ilgi, kamehr Kuba pate spehtu tos mafsat, kas peh mas gadeem buhtu zerams, titlihds la tagad ispolitias plantafchas nahf atkal apstrahdaschana, uflaustit tirdzneeziiba un lihds ar to walsite rodas muitas eenehmumi. Bet Amerikani no tahda preefchiluma negrib neto finat — Kubai wajogot buht pilnigi bes paradeem, tos tatefchu esot estajifuschi Spancefchi fawā, newis Kubas laba, Spancefchi nu labprcht leetu gribetu nodot schkreje teesai, bet Amerikani ir uf to ne-ecelischas, bet draud tuhlin fawu kara floti fuhit uf Spaniju, titlihds la ta igal wretotos. La nabaga Spancefcheem nelas neatlits, la kost ruhgtā abhola un usnemees ari Kubas paradus, kas preefch Spanijas nofshmetu pilnigi walfis bantroti.

Kina. Kina peh jaunā keisara gahschanas (waj no-nahwefchanas?) atkal wif eet wefchu gaitu. Pefingā gan wif meerigi, ihpachi peh tam, tad wif leelwalstiju fuhit dabujuschi apfardsiba saltatu pulzinus. Jaunais keisars bija eewebis nofzajijums, la tahdeem, kas eestahjas walfis deenefta un grib ar laiku tikt augstāds amatōs, janoleel effamens walfis finatnes, fewifchi tautas fatmneeziā (gluschi la tas ir Eropā). Tagadeja waldba scho nofzajijumu atchelupe un Kina pa wezam war tift par walfis wihru, ja titai paschit paschas Kinas senu literaturu un raktus. Agrā waldba bija dibinajuse daudfas pufofzielas awises, kas lai fihli pasinotu par wiseem notikumeem daudfōs walfis apgalōs — tagadeja atlaiduse wifus redatorus un tos eebahuse zeetuma, lai tos wehlat waretu b a h r g i s o d i t ! Uzim rebot Bez-Kinefchu mandarinu partijas, kurai awises un to redaktori bija dardis ozis (tahdeht la tee wineem aifrahdbija uf winu nekahretibam, tukutu nemschanu un zitām nekeetibam), tagad nags un daļa un tee leeto fawu atdabuto waru, lai atreebtos preefneeeleem — la pa to laiku pate Kina eet boja waj paleef par laupijumu fwefcham walfim, kas teem par to behdas, tad titai wehl kahdu laizinu isdotos fawas labatas pildit.

Teesleetu nodala.

Teesleetu jautajumi un atbildes.

Jautajums. Waj tehnam, kurfch fafneedsis jau 60. dshwibas gadu, ir teefiba pahrdot par dshintu eepirtkas semneetu mahjas bes behriu un jeewas atlaujas. (Sihm. uf Kursemi)? Abon. Nr. 862. (āpat 4825)

Jautajums. Waj manam tehnam, kurfch ir krona semes gruntis gabala pierzēs, teefiba, mahjas atdot jaunalam brahlim un mani, fawu wezato dehlu, pamest pilnigi ne-eeehrotu (sihm. uf Wifsemi)? Abon. 916.

Atbilde. Tif pat uf pirmo, la uf otro jautajumu mums ja-atbild ar ja tani gabijumā, ja tehwi ir mahju weenigee ihpachneeki, ja mahjas peemehram titai uf winu wahrdtu trepoita nodatas grahmaras eewestas. Pastahw gan lituma nofzajijumi, kuri aifleeds Wifsemes un Kursemes semneekem atstah behrnus bes finamas mantojamas, tā fahliās peenohkuma dafas nahdes gabijumā (fl. Kursemes semneeku lit. 130. p. un Wif. semn. lit. 1006. un 1007. pp.), bet naw lituma, kas wineem aifleegtu, dshweem buhdameem, ar fawu ihpachumu rihlotes peh paschu patifchanas. Uf dahwinafchanas waj

pirfchanas lihguma pamata wini war fawas mahjas atdot weenam weenigam behrnam, waj pat fwefcham, neraugotees uf to, la ziti behri zaur to fawde zereeto un gaidito mantojuma datu. Schahdas winu teefibas jau faifititas ar paschu ihpachuma jehdeenu (fl. Kursemes semn. lit. 93. p. un Wifsemes semn. lit. 223. p.). Te preehbifim, la muhju semneeku litumi ari nepaschit tā fawto atpirtchanas teefibu (выкупное право, Nāberrecht, weetejo lit. III. d. 1613. p. un fefofchee), kura peh Wifsemes un wifsehtu teefibam ihpachneeku schai finā oprobefcho wina teefibas par labu ta tuwateem afmradineekem.

Jautajums. Biju faherejis deeneftneeku uf weenu gadu par finamu naudas algu, bet par lahdam deenam wifsch man atfajija un — kaut gan atfajifchānu nepee-nehmu — tomehr Turgōs aifgahja pee zita faimneeka deenet. Waj maru zaur teefu kahdu atlihdsibu no deeneftneeka pogeht? — Abon. Dittōs.

Atbilde. Litums jums atfauj, ja wajadfigs, teefas zeta no strahdneeta profit atpakal fanemto rolas naudu un pilnu apsolitu algu (fl. Wifsemes semn. lit. 333. vantu).

Jautajums. Preefchpehdēja zetu pahrmehrichana dala no B. pagasta draudfes zeetam ar dascheem muhra tilteem, kuri bija B. pagasta zelti, ita peeschirta B. pagasta zeetam. Par faherejiem tilteem B. pagaste profija atlihdsibu no B. pagasta, ko ari teefas zeta — preefch 18 gadeem — panahja. Pehdeja zetu pahrmehrichana, preefch trim gadeem, minete titi ita peeschirti atkal B. pagastam atpakal. Waj nu tagad B. pagastam ir teefiba, praft no B. pagasta atpakal mineto tiltu wehrtibu? — Abon. 3631. — Jesw.

Atbilde. Mums schkeet, la B. pagastam ir gan teefiba, praft no B. pagasta atlihdsibu par tilteem. Titai jau scho praftu nemar pamatot weenigi ween ar spreedumu, kurfch preefch 18 gadeem schini leeta dots. Tas mairak noderehtu la mehraulka preefch peeprafamās atlihdsibas leeluma. Suhdsibu paschu waretu pamatot ar to la B. pagaste, neatmahdamas B. pagastam tiltu wehrtibu, netaisni eeguht bagatibu uf zita rehkina (oboromaerca на чужой счет), kurd gadijums aifween atants atpakal praft to sumu, par kuru weens uf otra rehkina bagatats fluwis (fl. Weetejo lit. III. d. 3734—3736. p.). — sb —.

Abonentam 3373. Esam jau wairakahrt aifrahdbijuschi, la „M. W.“ pasneeds teefu leetas atbildes titai uf jautajumeem, pee tam titai uf jautajumeem, kuri nober wispahribai. Pahnergi padomus par to, la w e l a s leetas wadamas, naw laifrakta ufdewums. Tahdōs gadijums jagreefchās pee admoftateem. Zuhš wehlatees finat, waj no jums aprahftitais reguleschanas nullis speht, waj Zuhš mantojot mahju, waj Zuhšu brahla behrni, ja brahla behrni to nemanto, tad pee lahdas teefas jums jagreefchās ar fawām teefibam u. t. t. Atbidot te wajadsetu isfchirt ne tit weenu, bet desmit jautajumus un eepaschitees ar pascheem dokumenteem, kuru mums naw Rā ta lai isdara? Tahdeht tad ari Zuhju atreifejais un ziti tamlihdsigi peeprafijumi paleef ne-eeehroti. — sb —.

Walesas wehstules.

Mahdam Jeejerneekam. Loti bebhigi, la Zuhšu pagasta postrah-dats til negehligs darb. Bet tahdas leetas preehrti teefai, ne awitei.

Kr. . . I. — A. Ja Zuhš mums wehl pefuhitfret labdu no fawemem dsejoleem, tad to bes fefchlahibas nostrafsim. Un tad Zuhš reifsch!

Kr. J. — S. Pahdes. Bet politis neifleetots. Preezajamees, la til dawst „Zuhseje“ stahw muhfu pufe.

Om. — P. Rodgufe mahja un reklamu kalendars — sinojeet mums laut to interesantatu, tad wa- duht runasim tablat. R e b.

Tirgus finas.

Riga, 6. oktobrī 1898. g.
Rigas labibas tirgus ari pagahjuscha nedēā wehl neustrahbija nelahdas dshwibitas. Turha preeh pcechamajumu. Pee tam tomehr jenas galu gala malfiet zebās. Ari zitas semes truhsti dshwaku pcechamajumu. Semeemotās Walfis notita lihgumi pa leelafat dafai titai fawp farmereem un fudmalneekem paschu semē, kuru trahjumi (chi faimneeziā) gada fahlumā gandrīsh paw-fam bij isfchifsch. Anglijā un Franzijā semfopji wchl aturas no pahdbefchanas un nega-irca nowembra mehri. Kreewija pagahjuscha nedēā tweefchi un rufsi mafsa labal. Labibas jenas Riga schimbrilicham schahdas:
Widri, Kreemu, uf 120 mahrijnu pamata malfā 83—84 lap. pubā Kursemes rufsi 75—76 lap. pubā. Tendence: stingra.
Wefsch, 128—130 mahrijnu fmagi Kreemu Wefsch malfā 100—110 lap. pubā, 125—128 mahrijnu fmagi Kursemes Wefsch malfā 95—102 lap. pubā. Tendence: flufa.
Wefchi, fefchlanfchu, uf 100 mahrijnu pamata malfā 63—64 lap. pubā; Kreemu wefchi malfā 66 lap. pubā; Kursemes 105 (h)h 114 mahj. sm. mefchōs dor 74—75 lap. pubā. Tendence: flufa.
Rufas. Labās gahfchās aujas malfā 80—85 lap. pubā; wach-wetas aujas malfā 68—72 lap. pubā; Barzinas un Klonas-Zeegas aujas malfā 64—68 lap. pubā. Tendence: rahma.
Wefchflas. Stepju fefchlas uf 87½, proj. pamata malfā 130—135 lap. pubā; darafchās brahla fefchlas malfā 128—130 lap. pubā. Tendence: stingra.
Wifschfla elias raufchi, faherēes, malfā 92—95 lap. pubā. Kreemu Wifschfla elias raufchi malfā 93—96 lap. pubā.
Saules pufu (saularefchu) fefchla raufchmalfa 79—80 l. pub. **Sirmi** malfā 72—73 lap. pubā.
Papas malfā 74—76 lap. pubā.
Klijas peht par — lap. pubā.
Ranepes malfā 145—150 lap. pubā.
Ranepaji. 63—70 lap. pubā.

Lini. Lini flufi, bes stingri. Schi labōs linds par R (risti) un X R X (faler risti) dor 35—36 rbl. birlamā; par Z K (jinf) un X HD X (Bernamas „hofreibranti“) malfā 32—33 rbl. birlamā; par S P K (superior pihlfroni) un S P P HD malfā 27—28 rbl. birlamā; par P K (pihlfroni) un S P P HD (smaltes pihlfrondreibranti) malfā 23 rbl. birlamā; par P W (pihlfrakti) un P H (pihlfrondreibranti) malfā 22—23 rbl. birlamā; par W (brafki) un HD (hofreibranti) dor 16 rbl. birlamā; par D (dreibranti) un L D malfā 13 rbl. birlamā un par D W (dreibrantbrafki) un L D W dor 10 rbl. birlamā.

Parfchilafenas Riga:

Sweests, mahrijnā . . .	26—30	Olas, fohla . . .	120—130
Balda sweests, mahj. . .	35	Schpolt, fopā . . .	4—5
Rufšas gala, pōbā . . .	270—290	Rekus, fchuhnās waj	
Wefchija gala, pōdā . . .	200—220	teginās, mahrijnā . . .	35—
Schahweta atās gala, mahrijnā . . .	7—9	Rekfi, fopā . . .	15
Swaiga atās gala, mahrijnā . . .	10—13	Wefchu putrami, fopā	8—11
		Sirmi, fopā . . .	8—12
		Sirmi (fwaigi), fopā . . .	—

Weta gala, mahrijnā . . .	12—20	Kalteti jigorini, fopā . . .	6
Schahwets fchinkis, m. . .	18—20	Kur. tweefchu biddeletē	
Schahw. fefchis, mahj. . .	15—18	milft, mahrijnā . . .	5—6
Saki, gabalā . . .	80—110	Wbboli, garnija . . .	12—30
Brefchu gala, mahj. . .	10—15	Bumbeert, garnija . . .	20—40
Stirnas, gabalā . . .	500—900	Fluhmes, fopā . . .	12—35
Wifstas, gabalā . . .	50—70	Wchewenu ogas, fopā . . .	5
Bahli, pahri . . .	70	Werberiju ogas, fopā . . .	6
Wifles, gabalā . . .	40—60	Schnees, blosinā . . .	8—10
Sofis, gabalā . . .	80—135	Stahbi fahpofiti, fopā . . .	7—8
Kalkuhni, gabalā . . .	—	Rahpofitu galw., fohla . . .	200—250
Trbes, pahrs . . .	—	Rafis, schahwets, mahj. . .	60
Wadni, gabalā . . .	—	Rafis, fwaigi, mahj. . .	25
Rubeni, gabalā . . .	—	Swaigas wenges, 100 . . .	30
Kartupei, puhā . . .	100—120	Schahwetas wenges, 100 . . .	50
Rahli, puhā . . .	—	Sutini, weeteje, lahla . . .	80—110
Burfant, puhā . . .	—	Sutini, Reweles, lahla . . .	—
Salds peens, fopā . . .	7—8	„Wretlini“, schahweti, 100 . . .	20—30
Wefst peens, fopā . . .	10	„Wretlini“, lahla . . .	5—6
Rupinat peens, fopā . . .	10	Riddafas (weetejas) mēj. . .	9—12
Salds krehjums, fopā . . .	20—26	Wefchi, fohla . . .	—
Stahds krehjums, fopā . . .	45—50		

Widri uf 120 mahrijnu pamata malfā 81 lap. pubā. Tendence: stingra.
Wefchi (puhri) malfā 96—110 lap. pubā. Tendence: stingra.
Wefchi malfā 69—72 lap. pubā. Tendence: stingra.
Rufas. Labās gahfchās aujas malfā 82—84 lap. pubā; Kursemes aujas malfā 72—79 lap. pubā; Kurfas, Karfomas, Zeegas-Klonas, Delas, Klijewas un Barzinas jaunās rahfchās aujas malfā 74 (h)h 75 lap. pubā. Melnaujas (15 proj.) malfā 69½, lap. pubā. Tendence: rahma.
Wifschflas. 7 mehri Leifchu fefchlu malfā 122—123 lap.; 7 mehri Kreemu fefchlu malfā 124—126 lap.; 7 mehri Stepju fefchlu malfā 129 lap., 6 mehri fefchlu malfā — lap. Tendence: stingra.
Wifsi uf 100 mahj. pamata malfā 80—82 lap. pubā.
Sirmi malfā 84—86 lap. pubā. Tendence: stingra.
Saules pufu (saularefchu) fefchlas malfā 83 lap. pubā.
Ranepes malfā 125 lap. pubā. Tendence: rahma.
Ranepaji malfā 64—60 lap. pubā. Tendence: rahma.
Klijas. Rujās Klijas malfā 61—62 lap. pubā; wibejas Klijas malfā 57—59 lap. pubā un smalfās Klijas malfā 56 lap. pubā. Tendence: stingra.

Telegramas.

Peterburgā, 6. oktobrī. Par wina augsto eminenzi Peterburgas metropolitu Paladiju, kurfch fahlimis, telegrafs pasneeds schahdas finas: Letargija paradus wahjakā mehri, schad un tad erzbihlaps atdabuja famanu un atbildeja uf preefchā zelteem jautajumeem. Uf wina wehleschanos wina augstai eminenzei garibneezibas kahhibuschana bishops Benjaminis no Samburgas pasneedsa fwehto watareheenu. — Ahrti flimneeka stahwolti tura par bishlamu. — Klijewā 4. oktobrī stipri sniga sneegs. Laidis jau brauz ar kamanam.

Parise, 14. (2.) oktobrī. Dfelfschjea kalpotaju streifs peetefts. — Seemeta dfelfschjea stajija, la apgalwo, ne-truhstot neweens no kalpotaju personala. 2 kompanijas fapeeru stahw pee wofales preefch gabijuma, ja winu tef-niflas finaschanas buhtu wajadfigas. Lionas un Orleans wofales naw eewehrota dfelfschjea kalpotaju istrufschana. Sinas no prowizem ir koti apmeerinofchas, bet tomehr no wifam stajijam wehsta, la pasafcheeru flaits eewehrojami pamafinajees. Wifpahrejas mafchinistu un krafns-kuru fabeerdibas preefchneeks greesees pee dfelfschjea mafchinfleem un krafnskureem ar ufaizinajumu, kurā tas protestē pret dfelfschjea strahdneeku nolehmmumu streifot, tapeh la wifsch to eefstatot par nofeegumu pret tehwiu. Wifsch leef mafchinfleem un furinatajeem preefchā, mafchinas neat-fahst, ufzihetees likuma spehtam un fawu peenahkuma ap-finu stiprimat.

— 15. (3.) oktobrī. Waumas par militar-fafweh-refchanos politiflās aprindās nefajet nelahda fewifchka ustraukuma. Waumas esot iszhelufschas zaur to, la esot fahfifchanas bijuschas kahdam generatam ar jesuitu Dilatu, kahdam zitam generatam ar Deruledu un kahdam trefcham generatam ar prinzi Napoleonu Briselē. Dafchās aprindās domā, la schis baumas fajetas no fozialistu laifkrafteem, lai panahktu kara pulku aifstahschānu no Parifes, kuru flahfbuhtne kawejot wifpahreja streifa iszhelufchānos. Dreifusa partijas laifkrasti esot ruhpes par kahdu faswehrefchānos no Dreifusa leeta kompromitēta generala puses un esot jerejusch jaur pasinojumu par eedomato faswehrefchānos turpmal lihdsfigs gabijumus nowehrsi.

Wefkildē, 15. (3.) okt. Schodeen fcheit swinigā kahrtā paglabata Danu karaleene Luifa. Augstee weefi peh behru gahjeena un zereemonijam atgreesās uf Bernstorfās pili.

Berlinē, 16. (4.) okt. Zaur pehdjeem apzeetinaju-meem Mehfandrijā ir dabuti rolā rakfti, kuri peerahda, la pret keisaru Wifumu bijis nodomats atentais.

Atenas, 15. (3.) okt. Rā dšnd, tad pirmais pulks Turku saldatu, 3000 wihru leels, atfās Kretu nahkamā trefchbeendā.

Pefingā, 15. (3.) okt. Wifas waldbibas pawehles islaidch keisareene-mahte. Nofuduse beidjamā ehna no keisara waras.

Mehfandrijā, 16. (4.) okt. Kahdā kafejnizā apfih-laja bumbas, kuras pa twaikoni bija fuhntamas uf Zafu. Apzeetinati daschi anarkifti, no kweem weens bija falihgts par kelteri Zerufaleme.

Wepafchneks un isdewejs: Esnis Plates.
Wifchilgese redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Sāltis.

Доволено цензурою. — Рига, 6 октября 1898 г.

Meikala pahwestofšana!

Meikala pahwestofšana!

M. Stahlberga

rakstamo un sīhmejamo leetu tirgotawa

atrodas no 6. oktobra šch. g.

Rigā, leelā Grehzneetu eelā Nr. 8, Rigā.

Pateesiba, — ne reklama!

Kas weklas smeblēt pateesī labu tabaku, tam ceteizam ismechinat no jauna mufu magasīnā pahwestofšanā nahfufchu tabaku, par daschadam jenam, sem nofautuma

Selta swaigsne,
un papirofi

„Obraszowija“ } 10 g. 10 k.
„Dianna“ (ar tihreitu wati)

„Sport“ } 10 gab. 6 k.
„Lubimija“

Leela iswehle ihsto

Sawanas zigaru.

M. J. Mangubi-Tscherkess,

fenal N. Koitsu & Co.,

Rigā, Kalku eelā Nr. 6.

Manā grahmata un bilšču brulatawā un burtu leetuwē, Rigā, pee Petera bapnizās, isnahfufe un dabujama šchada jauna grahmata:

Григорьевъ,
Элементарный курсъ Географіи Россіи

со свѣдѣніями изъ математической, физической и всеобщей географіи. Съ приложеніемъ картъ Европейской Россіи и подшарій. Для употребленія въ начальныхъ училищахъ.

Махса 30 кап. — eefecta 36 кап.
Ernsts Plates.

Mufu apgahdibā nupat isnahfufšas šchadas jaunās stolas grahmata:

Skolas Druma.

Lafama grahmata pilsehtu un lauku skolām.
Pirmā data.

Lafama grahmata 11 drulas lefnes beša, ar wairak lā 200 lafameem gabaleem, daudš sīhmejumeem lafamu gabalu lobakai faprafšanai un daudš rakstifileem ušdewumeem no gramatikas.

— Махса eefecta 40 кап. —

Abeze

jeb pirmee foli rakstī un laji mahjifšana.

Abeze diwas drulas lefnes beša, daudš sīhmejumeem un litografeteem preefšaraleem rakstī mahjifšanai. **Махса 15 кап.**

No weetejā mahjibas apgabala Stolu Waldes ar rakstu no 1. julija 1898. g. Nr. 4244 peeloifšas leetot weetejā mahjibas apgabala stolas, fur mahja Latweefchu walodu.

„Skolas Druma“ un Abeze fastahdita no P. Abnūta, stlototaja pee sawentam Rigas pilsehtas elementā-stolām Swetrowa eelā.

Kalnisch & Deutschmans,
Rigā, wafā Grehzneetu eelā Nr. 2.

Rigas pilsehtas lombards,

Kalku eelā Nr. 9, II.
Katrū deenu no pulst. 9 lihds 3:
pahrdod
rotas leetas, pulstenuš un daschadus zitus preefšmetus.

Rahds isdewibas pirkums

dod man spēhju, ka waru leelaku partiju

Frister & Rossmann
firmas
1898. g. modela

smalkatos brauzamos ritenus

pahrdot par nedšrebeti semam jenam.

Labatā isdewiba atkalspahrdeweicem.
Ph. Scheffel,
Rigā, Glisbetes eelā Nr. 23, Rigā.

Zaunatwehree

tirdsneezibas kursji

grahmatweefchu, kafeeru un korefpendentu isalihhtofšanai,
Parka eelā Nr. 1, fehtā, dšhnohtis 16.

Spejali preefšmeti: 1) weentahrfiša grahmatweefšana, 2) dubulta jeb itahfifa, 3) trih-lawteja jeb amerikanista un 4) korefpendenču weefšana. **Obligatofiši:** frantšču, italeefču, angļu, kreiwu un wahju walodas u. t. t. Katrs preefšmetis teel mahjits uš w-blefšanos fewiščli. Kursju beigufšee dabun leezibu (aofštinatu no weetejās eefahdes). Kungi un damas, lā ari stoloni, teel peenenti ifoenas no pulstien 9 rihā lihds 9 wafarā. Damam fewiščta nodaka. Weenem apstellejumus jaunu grahmata weefšanai tantordš, lā ari pahrlabofšanai.

Sihlatas sinas pahneefš
J. Beersing,
Sw. Peterburgā diplomets stlototajs.

Riščni-Nowgorodā 1896.
Rigā 1880. Maflawā 1882.
Deftā 1896 — Ufflawas atefš.
Riřewā 1897. — Selta medata.

Galoschu laka

preefšč
špodrumu sandejufchu galoschu uš podrinofšannas na jaunū.

Pudelite maflā 20 kap.
Dabujama wiřās leelofšas galoschu, ađhu, kolonial- un apteeku preefšču tirgotawās.

J. C. Koch,
lakas fabrika, Rigā,
dibinata 1842. g.

Saldus Sadraudš Beedriba
isriřtos 17. un 18. oktobri šch. g.
Beedribas telpās
X gadu pašahweefšanas
šwehtfus
Adolfa Allanana hgm laipni peedalotees.

I.
Sestdeen, 17. oktobri:
„Iřalihhtotee“.
Sadšiwes aino ar dšedafšanū 3 zehleendš.
Latwifsti tulkojufe Marija Allanana.

II.
Pehz teatra:
Goda meelafšs ar galda runam,
dšedafšanū un muřitu.

III.
Swehtdeen, 18. oktobri:
Labi zilweki.
Sadšiwes aino ar dšedafšanū 3 zehleendš
no Adolfa Allanana.

IV.
Pehz teatra:
Weefiga sadšiwē ar deju.
Dřihhtotaju komiteja.

J. Paulina
grahmatu un rakstamu leetu pahrdotawā un feetawā

Walkā
ir dabujamas stolas grahmataš, dšeeřnu grahmataš wifadšs feřjumōš, lā ari rakstamas leetas preefšč stolum un langlejām, wairumā un mafumā, par loti lehtām jenam. Atkalspahrdeweicem eewehrojams radats.

Wahju Amatneeku Beedriba.
(Gewerbeverein).
Swehtdeen, 11. oktobri, plřf. 7. wafarā,
pirmo reifi:
Apřahhtu warā.
Statu luga ar dšedafšanū 4 zehleendš
no D. Seltina.
Pehz teatra: **Balle.**
Jenas parafšās. Teatra apmelle-tajeem balle par břihwū.
Spehles 2 kareiwju orkestri.
Dejot warēs augshejā un apafšč-jā sahl.
Beigas plřf. 4 rihā.
Jurjann Andrejs,
teatra wadens.

Franz Christopha

grihdas šposchlako,

tuhlin šchuhstofča un bes smakas,
katram weegli leetofjama,
dšeltenbruhnā un ofola krahjā,
leetofšanai aatawa, dod eřspehlu
iřabas isřriřhet, bes la wīnu
leetofšanū trauzetu.

Jena: 1 rbl. 50 kap. par 2½ mahzinas smagu bundšču.
Dabujama wiřās leelofšas apteeku preefšču un krahfu tirgotawās.

Weetneekš
J. C. Koch,
Rigā.

Reclumā!

P. Jannsohna

stikla preefšču, fajansa un lampu noliktawa,
Rigā, Behwern eelā Nr. 20,
peedahwā bagatigā iswehlē:

stikla, porzelana un fajansa prezes, lampas, ampeles u. t. t.,
logu stiklu wifōšs seelsumōšs,
linoleumu (korku tepikus).

Iřihhtojumeem, weefšam un godeem isihē trautus par lehtu maflu.

Reht!

E. Larsen'a

Selta u. řudraba leetu meikala tagad atrodas:
Leelajā Zaun-eelā Nr. 13.

Ahdu un řirgleetu tirgotawas

M. P. Gudjin,
Rigā, Terbatas eelā Nr. 7 un 14, Rigā,
peedahwā leelā iswehlē:
wiřadas folu, bindfolu, pašalu un apawu wiroahdas, řirgleetas, wīnu, wīno kufneeku un seřlineeku peederennas, Dubowa luftes, řahbatu forřchawas un řcheetes, lā ari daschadas zitas ahdu prezes par loti peereņmīgām jenam.

Polwahdas
fablot no rbl. par pudu.

Konzerti

isriřtoti no
Sw. Peterburg. konserwatorijas břihwā mahřlineela, wijořu wirtuofša

J. Jasdina
un fen. Rigas Latw. Teatra pirmā tenorista
J. Dubura.

Smiltene — swehtdeen, 11. oktobri.
Zehsis — trešchdeen, 14. oktobri.
Lihgatē — zeturtdeen, 15. oktobri.
Landonē — swehtdeen, 18. oktobri.
Bauskā — swehtdeen, 25. oktobri.

Tuwakas sinas programās.